

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 0651-74000 ΦΑΞ: 0651-79286

ΕΤΟΣ ΚΓ΄
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 273
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
2001

ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

«Το μεγαλύτερο μυστήριο του 21ου αιώνα
θα είναι να δούμε αν τελικά
μείνουν πολιτιστικές ρίζες»

Norman Mailer

Φέτος είναι που δρασκελίζουμε, πραγματικά, το κατώφλι του καινούριου αιώνα. Οι περσινές φανφάρες, με την κατασπατάληση αμύθητων ποσών, ήταν μέσα στη λογική και στα ήθη της εμπορευματοποίησης των πάντων, που χαρακτηρίζει, δυστυχώς, την εποχή μας.

Τούτος ο Γενάρης, λοιπόν, ο πρώτος του 21ου αιώνα, λογικό είναι να γεννά στους ανθρώπους ελπίδες και προσδοκίες, ανάμεικτες, όμως με φόβους και αγωνιώδη ερωτηματικά, για τη μελλοντική πορεία του κόσμου.

Μια μικρή, απειροελάχιστη κοκκίδα, μέσα σ' αυτόν τον κόσμο και το Ζαγόρι μας. Και το ερώτημα: «**Ποιός και Τι θα είναι ο καινούριος αιώνας για τη μικρή γενέτειρά γη μας**», δύσκολο ν' απαντηθεί. Και για μας όσους, βιολογικά, ταυτιστήκαμε και περπατήσαμε με τον αιώνα που μόλις ξεψύχισε, η όποια απάντηση στο ερώτημα είναι άνευ σημασίας. Η απάντηση στο ερώτημα, αφορά σ' όλους αυτούς που κάνουν τα πρώτα βήματα μαζί του ή πρόκειται ναρθούν.

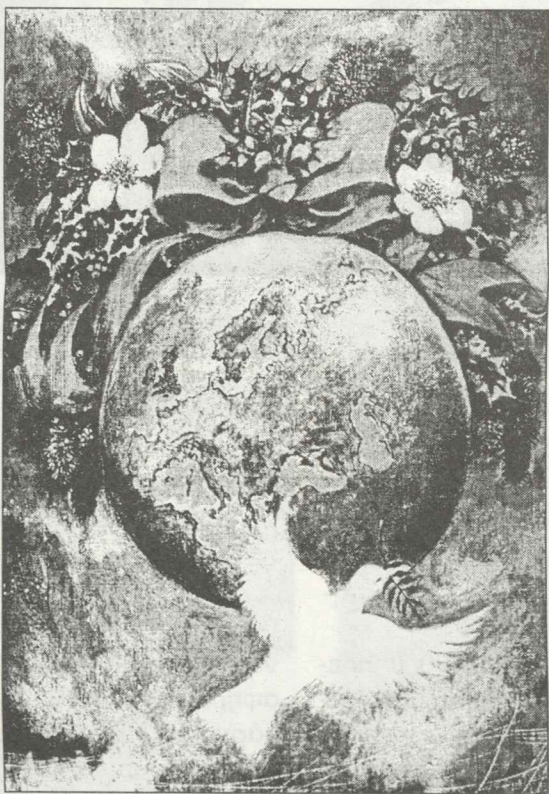
Εμείς, που αποτελούμε πια το παρελθόν, το μόνο που μπορούμε και πρέπει να κάνουμε γι' αυτούς που έρχονται, είναι να τους μιλήσουμε γι' αυτό το παρελθόν και να τους δώσουμε κάποια σημεία αναφοράς, που θ' αποτελούν γερά στηρίγματα και πυξίδες στο ταξίδι τους προς το αύριο. Ταξίδι που, φοβόμαστε, θα είναι πιο δύσκολο, αβέβαιο και ανηφορικό από το δικό μας μέσα σ' έναν κόσμο ο οποίος παρά τα εντυπωσιακά επιτεύγματα της επιστήμης, της τεχνολογίας και της γνώσης, γίνεται όλο και πιο άδικος σκληρός και απάνθρωπος.

«**ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ μας**» από την έκδοσή του, αυτές τις δυο τελευταίες δεκαετίες του αιώνα που έφυγε, αυτό προσπάθησε να κάνει: **Να κουβαλήσει το Παρελθόν (του Ζαγοριού) στο Σήμερα, για να φτιάξει σωστά το Αύριο.** Κι αυτό θα κάνει όσο θ' αντέχει.

Το Ζαγόρι βίωσε μια ξεχωριστή και ιδιαίτερη ιστορική πορεία, όσο λίγες περιοχές στον τόπο μας. Θα κατορθώσει να διαφυλάξει αυτή

την ιδιαιτερότητα; Μεγάλο το στοίχημα και δύσκολο, σε μια εποχή ισοπέδωσης και μετάλλαξης των πάντων.

Για το Ζαγόρι οι «καλοί» αιώνες ήταν ο 18ος και 19ος, για γνωστούς ιστορικούς λόγους (προνόμια, ταξιδεμός, εμβάσματα, πληθυσμική πληρότητα, σωστή και αποτελεσμα-

Ας είναι ο 21ος αιώνας, αιώνας Ειρήνης, Υγείας και Δικαιοσύνης για ολόκληρο τον πλανήτη μας.

«Ζ»

τική αυτοδιοίκηση). Ο 20ός αιώνας μπήκε ευοίωνος με την απελευθέρωση από τον Τούρκο ζυγό, που όμως δεν δικαίωσε τις προσδοκίες.

Μια γραφειοκρατική, συγκεντρωτική και φοροεισπρακτική εξουσία, απονεύρωσε μια ζωντανή αυτοδιοίκηση και εξέθρεψε και στο Ζαγόρι το ληστοςυμμοριτισμό.

Στη συνέχεια ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, Διχασμός, η Μικρασιατική Καταστροφή, Β΄ Παγκόσμιος, Κατοχή, Εμφύλιος για να φτάσουμε στα μισά του αιώνα στη διάλυση της κάποτε ακμαίας Ζαγορίσιας Πολιτείας και του ισχυρού κοινωνικού ιστού της.

Στο δεύτερο μισό του, λαθεμένες επιλογές ανάπτυξης έφεραν το Ζαγόρι, όπως κι όλες τις ορεινές περιοχές στη σημερινή παρακμή.

...Έτσι οι οιωνοί στην αυγή του 21ου αιώνα, κάθε άλλο παρά καλοί διαγράφονται. Κι όχι μόνο για το Ζαγόρι, αλλά για τον κόσμο ολόκληρο.

Βιώνουμε καθημερινά τον παραλογισμό της εποχής μας: Η επιστήμη, γυμνή από ηθική, πάει να γίνει από ευλογία, κατάρα για τον άνθρωπο. Κι έρχεται να πιστέψει κανείς εκείνον τον Κοσμά τον Αιτωλό, που σε ανύποπτο χρόνο φώναζε στους ανθρώπους, πως θαρθεί καιρός νάχουν όλα τα αγαθά στα πόδια τους και να μη μπορούν να τ' αγγίξουν (κάπως έτσι).

Είθε, κάποτε, να ξυπνήσει η παγκόσμια συνείδηση και ν' αντιδράσει στον ορυμαγδό που κάποιοι οδηγούν την ανθρωπότητα. Αν όχι, τότε στην πύλη του 21ου αιώνα, αυτοί που έρχονται θα διαβάσουν την Δάντειο προειδοποίηση στην Πύλη της Κολάσεως «*Lasciate ogni speranza voi che entrate*» (Αφήστε κάθε ελπίδα εσείς που μπαίνετε).

Ας ευχηθούμε οι φόβοι μας να μη γίνουν ποτέ πραγματικότητα κι ο κόσμος να πορευτεί στον καινούριο αιώνα με πυξίδα και μέτρο πάντων τον άνθρωπο.

Εμείς και «**ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ μας**», όσο μπορούμε, θα φωνάζουμε για ένα Ζαγόρι, βαθειά ριζωμένο στο παρελθόν του, μακριά από επικίνδυνες μεταλλάξεις που φέρνουν τερατογενέσεις, πολύ εύκολα σήμερα.

Β.Τ.

Υ.Γ. «**Το ΖΑΓΟΡΙ μας**» με την είσοδό του στον 21ο αιώνα... εισέρχεται όπως βλέπετε σε...προστατευτικό φάκελλο, προς αποφυγή ούπανσέως του κατά την διακίνηση (ήταν υπόδειξη και πολλών αναγνώστών του).

Άμποτες να μπορούσαμε ολόκληρο το Ζαγόρι να το προστατεύσουμε και να το κρατήσουμε καθαρό κι αμόλυντο από τους, κάθε είδους, ρύπους της εποχής. Ας βρούμε όλοι μαζί τον πιο κατάλληλο...«**φάκελλο**». Απ' εδώ και μπρος αυτό θα αναδειχθεί ως πρώτιστο πρόβλημα. Ας γίνει και πρώτιστος στόχος για τους Ζαγορίσιους.

Καλή Χρονιά.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ο χρόνος! Ποιός χρόνος...

Είναι κάποια πράγματα που όσο κι αν έχεις ξαναμιλήσει γι' αυτά δεν μπορείς να τ' αγνοήσεις. Κάνουν τον κύκλο τους, έρχονται και παρέχονται και φτουν απ' την αρχή. Έτσι τα νομίζουμε, έτσι τα βλέπουμε.

Ο καινούριος χρόνος, ας πούμε, το 2001, που καλωσορίσαμε σα νεογέννητο και τον βλέπουμε να μεγαλώνει μέρα τη μερούλα. Το 2000, που τόσο γιορτάσαμε τον ερχομό του —πέρυσι— επειδή ήταν ένα στρογγυλό χρονικό νούμερο, μια καινούρια χιλιετία [:] ένας σταθμός στη ζωή και την ιστορία μας, το αποχαιρέτησαμε σα γερασμένο, σαν παλιό, τραγουδιστά:

«...Γέρε χρόνε φύγε τώρα, πάει η δική σου η σειρά ήρθε ο νέος με τα δώρα, με τραγούδια με χαρά...»

Το να βρούμε ένα μετρικό σύστημα —όπως κάνουμε και για το Χρόνο— είναι μια αναγκαioτητα, για να προσδιορίσουμε το γίνεσθαι στη ροή του και να εκτιμήσουμε το μέγεθος των γεγονότων από τη δική μας δεδομένη στιγμή.

Ο Χρόνος σαν έννοια εμπεριέχεται στην ευρύτερη έννοια της ζωής και γίνεται εργαλείο της για να προσμετράει τη διαδρομή και την ιστορία της. Αν δεν υπήρχε ζωή δεν θα υπήρχε ανάγκη προσμέτρησης της διαδρομής της και φυσικά των εκάστοτε εκδηλώσεων και γεγονότων σ' αυτή. Και τούτο, ενδιαφέρει, κυρίως, τον άνθρωπο ως λογικό ον, που έχει συνείδηση των γεγονότων, παρωχημένων — παρόντων ή μελλούμενων, και με βάση αυτά τα γεγονότα, διατυπώνει την έννοια του Χρόνου και το προμετρούμενο μέγεθός του.

Η έννοια του Χρόνου είναι αφηρημένη. Τον «συνειδητοποιούμε» με τη βοήθεια των μετρικών συστημάτων που διαμορφώθηκαν μέχρι σήμερα — διάφορα σε διάφορες περιοχές ή λαούς του πλανήτη μας και με διάφορες αφετηρίες. Ο Χρόνος δεν «πιάνεται», δεν έχει μορφή, χρώμα, οσμή κλπ. όπως όλα τα χημικά ή γεωμετρικά στοιχεία. Τον αντιλαμβανόμαστε από τη δική μας βιο-

λογική πορεία και την ιστορική αντίληψη των γεγονότων. Σε συνάρτηση, μάλιστα, μ' αυτά δίνουμε χαρακτηρισμούς στο Χρόνο ποικίλους: αργός, γρήγορος (χρόνου φείδου), καλότυχος ή δύστυχος (...Ήρθαν χρόνια δύστυχα και μέρες οργισμένες... Δημοτικό), παραγωγικός ή μη (χρόνος-χρήμα) ευνοϊκός ή ανάποδος κλπ. (δι-

«Τα κάλαντα». Πίνακας Νικηφ. Λύτρα.

σεκτος χρόνος, αποφράδα ημέρα...). Γενικά ο Χρόνος είναι τμήμα της ύπαρξής μας, σε τέτοιο βαθμό, που δεν μπορούμε να θεωρήσουμε την οντότητά μας χωρίς αυτόν.

Τη δεκαετία το '60 υπηρέτουσα στη Θεσ/νίκη. Στην περιοχή όπου έμενα, σε κοντινή απόσταση, έμενε η οικογένεια μιας θείας μου. Φρόντιζα να κλέβω χρόνο για να την επισκέπτομαι και να της κάνω συντροφιά. Ήταν ήδη υπερπολογηκοντούτις. Απόμαχος της ζωής, ανήμπορη για όποια δραστηριότητα —ακόμα και οικιακή— περιπλανιόταν με τη σκέψη της στα περασμένα. Μια ζωή, από μικρή, στο χωριό, στις χαρές και τις λύπες του, τις αγροτικές ασχολίες του και τη φροντίδα της οικιακής οικονομίας. Όλη η διαδρομή της ζωής της γινόταν ένα χαρμάνι που το ανάδευε με τη σκέψη της για να «σκοτώνει» τον ανιαρό χρόνο της και να ανα-

ζητεί το «ηθικό δίδαγμα» της επίγειας ζωής της. Κάποια στιγμή, ανάμεσα στις απλές κουβέντες μας και τα «φιλοσοφήματά» μας, τη ρώτησα:

— Δ εμου λες, θειά, αν σου πω να κλείσεις τα μάτια σου, να αναλογιστείς όλο αυτόν τον μεγάλο χρόνο της ζωής σου και στη συνέχεια να κλείσεις την παλάμη σου, τι θα μείνει

με ρωτήσει να του πω τι είναι, τότε δεν μπορώ».

Πέρα από τις θεωρητικές ή φιλοσοφικές αυτές θεωρήσεις, ο Χρόνος, έτσι όπως τον αντιλαμβάνεται ο καθένας μας, συνδέεται με την προσωπική μας ζωή που την προσδιορίζει, βιολογικά, σε νιότη, ενηλικίωση, γήρας, με όλα τα παρεπόμενά τους. Ακόμα, στον ενιαίο κύκλο του, με τις εποχές του, τους χειμώνες και τα καλοκαίρια του, όπως προσδιορίζονται από την ετήσια περιστροφή του πλανήτη μας προς τον ήλιο, μας βοηθάει να «συνειδητοποιούμε» τη ροή του αλλά και την έννοιά του. Αλλιώς, η ζωή μας θα ήταν ανιαρή, άχρωμη, απροσδιόριστη και άχαρη. Ενώ τώρα, υπάρχουν Πρωτοχρονιές, Πρωτομαγίες, Δεκαπενταύγουστα, κι Αϊδημήτρηδες που χρωματίζουν τη ζωή μας μ' ένα σωρό ανθρώπινες εκδηλώσεις πανηγυρισμών, συνθηείων, συμπεριφορών που επηρεάζουν και διαμορφώνουν, ως ένας παράγοντας, τον τρόπο της ζωής μας.

Χρονικός σταθμός, λοιπόν, στη ζωή μας και η Πρωτοχρονιά του 20001. — Καινούριος χρόνος και καινούρια —ουσιαστικά— χιλιετία. Όπως πάντα οι πανηγυρισμοί δεν ελειψαν, οι «ευχίες» στο φόρτε τους και οι ευχές για ό,τι καλύτερο μαζί με τα Αγιοβασιλιάτικα δώρα ήταν στην «ημερήσια διάταξη». Αυτή ήταν η φωτεινή, η λαμπερή πλευρά του καινούριου μας χρόνου. Κι επειδή, πάντα υπάρχουν τα αντίθετα, τη σκιερή, την πεζή κι αχρωμάτιστη πλευρά της χρονιάς θα τη δούμε, ο καθένας μας, στο ξετύλιγμα του καινούριου χρόνου, μέρα τη μέρα.

Η φετινή Πρωτοχρονιά με παρέσυρε ν' ασχοληθώ «διανοουμενίστικα» με το Χρόνο. Δεν απομένει, παρά να ευχηθώ, με τη σειρά μου, στο «Ζαγόρι μας», το Ζαγόρι μας και σ' όλους τους Ζαγορίσιους Καλή Χρονιά και ό,τι καλύτερο για το περιοδικό που κρατάτε στα χέρια σας, το χώρο της περιοχής μας και για τον καθένα μας.

Η φετινή Πρωτοχρονιά με παρέσυρε ν' ασχοληθώ «διανοουμενίστικα» με το Χρόνο. Δεν απομένει, παρά να ευχηθώ, με τη σειρά μου, στο «Ζαγόρι μας», το Ζαγόρι μας και σ' όλους τους Ζαγορίσιους Καλή Χρονιά και ό,τι καλύτερο για το περιοδικό που κρατάτε στα χέρια σας, το χώρο της περιοχής μας και για τον καθένα μας.

ΣΤ. ΣΥΚΙΩΤΗΣ

Η βασιλόπιτα του περιοδικού μας

Την Κυριακή, στις 14 του Γενάρη έγινε στα «Λιθαρίτσια» η κοπή της βασιλόπιτας για την καινούργια χρονιά από την Ιστορική Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου (ΙΑΕΖ).

Πολλοί Ζαγορίσιοι, αλλά και φίλοι του Ζαγορίου στα γιορτινά τους τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση. Διακρίναμε πολλούς επώνυμους Ζαγορίσιους, οι περισσότεροι γνωστοί και φίλοι, μερικοί από τους οποίους είναι μόνιμοι κάτοικοι των Γιαννίνων, άλλοι που έρχονται στην πόλη για να ξεχειμάσουν και λίγοι που είχαν έρθει ειδικά για την εκδήλωση.

Θ' αναφέρω εδώ μονάχα την παρουσία των Αρχών, όπως της Νομικής Συμβουλίου κ. Γιαννακού-Ντιναλέξη, του Δημάρχου Κεντρικού Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, του Προέδρου του Δημ. Συμβουλίου Τύμφης κ. Άρη Τσουμάνη, καθώς και του Προέδρου και μελών του Πολιτιστικού Συλλόγου Ζαγορίσιων.

Ο Πρόεδρος της ΙΑΕΖ κ. Απ. Ντιναλέξης, αρχίζοντας την τελετή, καλωσόρισε τους παριστάμενους και ευχήθηκε σε όλους από μέρους της ΙΑΕΖ χρόνια πολλά, καλή χρονιά και ατομική και οικογενειακή ευτυχία.

Επίσης ευχήθηκε προκοπή και καλή χρονιά στους απανταχού Ζαγορίσιους, όπου κι αν βρίσκονται,

στα χωριά τους ή στην ξενιτεία.

Ο Βασίλης Τζιόβας, γενικός γραμματέας της ΙΑΕΖ και υπεύθυνος της ύλης του περιοδικού που πήρε ύστερα το λόγο, καλωσόρισε όλους, εξέφρασε τις θερμές του ευχές για την καινούργια χρονιά και επεσήμανε την παρουσία Ζαγορίσιων, που πρόσφεραν υπηρεσίες στο περιοδικό ως ιδρυτικά μέλη του Δ'ικού Συμβουλίου, όπως τον γνωστό δάσκαλο και λογοτέχνη κ. Φρίξου Τζιόβα, του κ. Στέφανου Τζούφη, παλιού μέλους της Συντακτικής Επιτροπής, του εκλεκτού φίλου του Ζαγορίου και του περιοδικού συγγραφέα κ. Νίκου Υφαντή, όπως και του ιδρυτή στους Κήπους του ομώνυμου Λαογραφικού Μουσείου «Αγάπας Τόλης». Αναφέρθηκε στη συνέχεια στην πορεία του περιοδικού και την ικανοποιητική κυκλοφορία του στο Ζαγόρι, στα Γιάννινα, σε πολλές πόλεις της Ελλάδας, ακόμη και στο εξωτερικό.

Τόνισε ιδιαίτερα την ικανοποιητική οικονομική κατάσταση, γιατί εκτός από τα απαραίτητα έξοδα για την έκδοση του περιοδικού και μισθών αποζημιώσεων μας υπαλλήλων με περιορισμένο ωράριο, υπάρχει εθελοντική προσφορά εργασίας. Έτσι και δεν προέκυψε ανάγκη αύξησης της συνδρομής.

Εξέφρασε στη συνέχεια τη θλίψη του Δ'ικού Συμβουλίου και της Συ-

ντακτικής Επιτροπής για την πρόσφατη απώλεια του Θανάση Σακελλαρίδη, μέλους και των δύο οργάνων.

Δεν παρέλειψε να επισημάνει την παρουσία και του βάρδου του Δημοτικού Τραγουδιού, του γνωστού Ζιούλη, που παρά την ηλικία του είχε την καλωσύνη να τραγουδήσει με επιτυχία τη Βολονάσaina και καταχειροκροτήθηκε.

Ακόμη απηύθυνε χαιρετισμό στον γνωστό Βοβουσιώτη, τραγουδιστή του βουνού και της στάνης Μπάμπη-Χρόνη Δρούγια, που κι αυτός με το γνωστό δικό του τρόπο και την καλή του φωνή τραγούδησε ένα δικής του έμπνευσης στιχογράφο.

Χαιρέτησαν στη συνέχεια την εκδήλωση η Νομική Σύμβουλος κ. Γιαννακού-Ντιναλέξη, που ευχήθηκε καλή χρονιά και πρόοδο στο περιοδικό «το ΖΑΓΟΡΙ μας» καθώς κι ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου κ. Παπαναστασίου με πολλές ευχές για όλους και για παντοτινή ειρήνη, τόσο πολύτιμη για όλον τον κόσμο.

Ο Πρόεδρος της ΙΑΕΖ κ. Ντιναλέξης, επαναλαμβάνοντας τις ευχές χάραξε σταυρωτά την βασιλόπιτα και εξήγησε ότι ο τυχερός, που θα κέρδιζε το φλουρί, θα έπαιρνε σαν δώρο δύο χρυσόδετους τόμους του μνημειώδους έργου του Ζαγορίσιου Ιστοριοδίφη Ιωάννη Λαμπριδίδη «Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ» και «Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΟΕΡΓΗΜΑΤΑ».

ΤΑ». Η τυχερή ήταν η κ. Τίτκα Βέλη-Δογορίτη, η οποία σε ανταπόδοση προσέφερε στο περιοδικό το ποσό των 50.000 δρχ.

Στους παριστάμενους εκτός από το μικρό κομμάτι της βασιλόπιτας, προσφέρθηκε και καφές ή τσάι ή κάποιο αναψυκτικό.

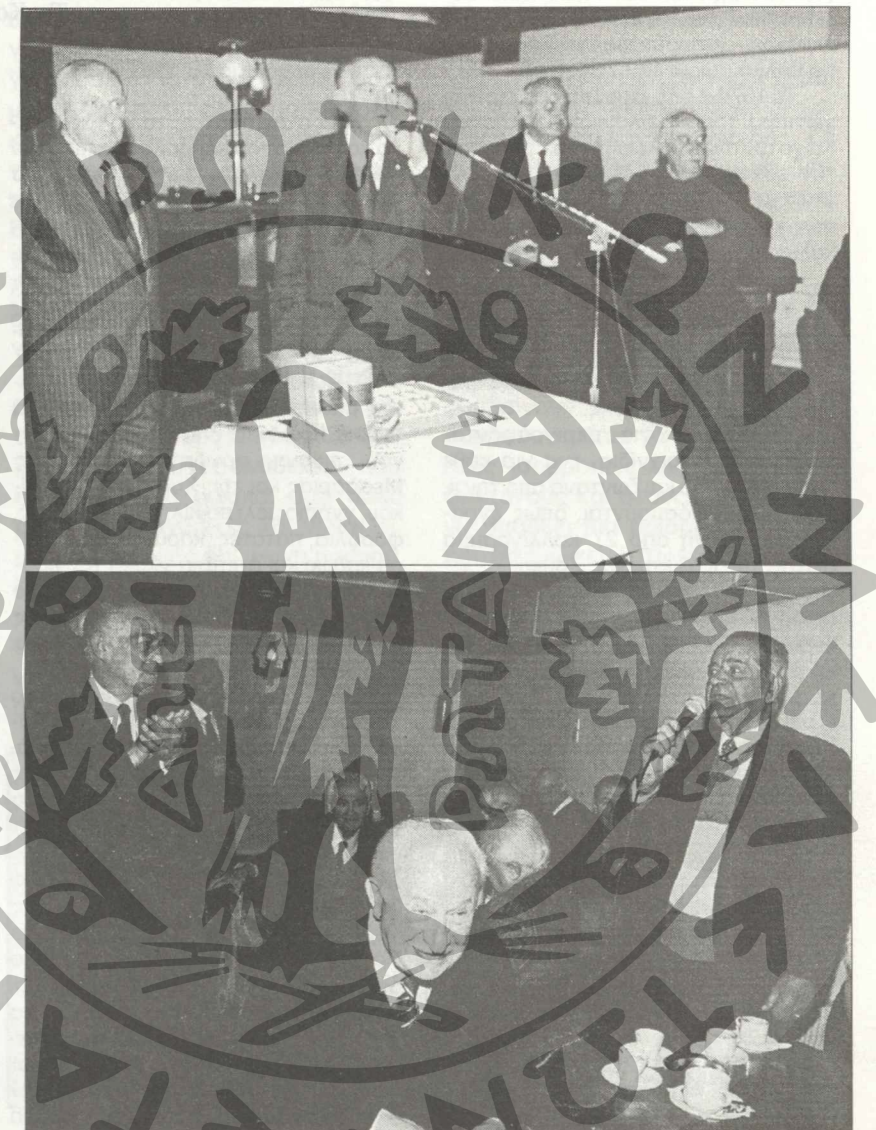
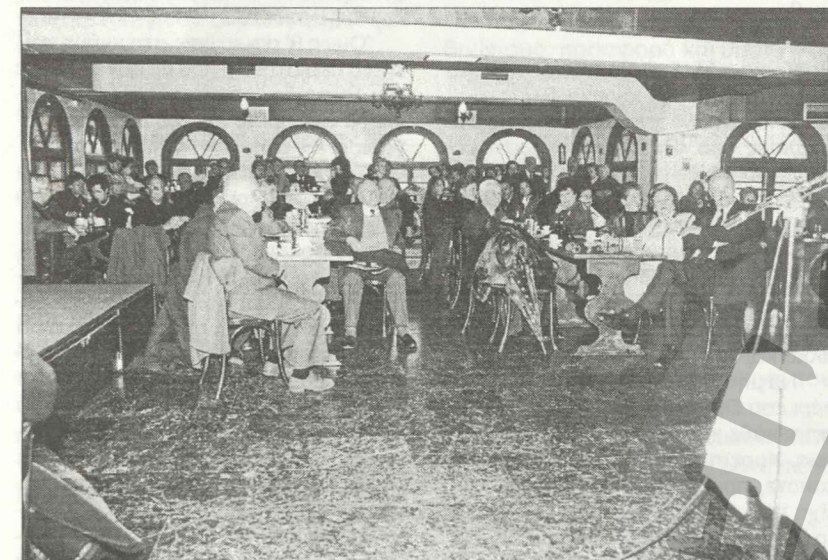
Προσωπικά ήθελα να επισημάνω τη συμβολή όλων στην προσπάθεια της επιτυχημένης έκδοσης του περιοδικού, επίσης λίγων καλών φίλων που προσφέρουν εθελοντική εργασία και ιδιαίτερα όλων, όσοι «μοχθούν» πνευματικά να διατηρούν τη ζωντάνια του περιοδικού με θέματα που αφορούν το Ζαγόρι και τα χωριά του καθώς και γενικότερης σημασίας.

Θα τελειώσω όμως με μια φράση, που είχα ακούσει πριν από πολλά χρόνια στην τηλεόραση από το διακεκριμένο και μορφωμένο ηθοποιό, τον Μυράτ, όταν όλοι οι άλλοι εύχονταν ειρήνη, δικαιοσύνη κλπ.: «Να μην ξεχνάμε, ότι το πολυτιμότερο αγαθό στη ζωή είναι η υγεία!». Το είπε κι ο θηλυόσφορος λαός: «Η γεια με καν' και χαίρομαι, η γεια και καμαρώνω»!!

Γι' αυτό κι εγώ υγεία ατομική και οικογενειακή εύχομαι, φίλοι μου, ξεχωριστά στον καθένα σας κι ο Θεός να μας βοηθάει...

Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2001

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» Κ.Δ.Χ.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2001 ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΠΕΣΟΒΟΥ «Ο ΑΛΕΞΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ»

Το πιο ωραίο δώρο που έκανα στα εγγονάκια μου για την Πρωτοχρονιά και τον Καινούριο Χρόνο 2001, ήταν το καλαίσθητο ημερολόγιο της επικήφαλιδας.

Εκτός από τις θερμές ευχαριστίες στον φίλο Απόστολο (Ντιναλέξη) που μου το χάρισε, αισθάνομαι την ανάγκη να συγχαρώ τον Πολιτιστικό Σύλλογο και την Πρόεδρό του κ. Καίτη Κοντοδήμου, καθηγήτρια. Ιδιαίτερα επίσης να συγχαρώ τους συντελεστές αυτής της έκδοσης: Δύο Καπεσοβίτισσες δασκάλες και τον ρομαντικό Τσερβαριώτη δικηγόρο, που «κόλλησε» όμως «καπεσοβίτιδα»!!

Καθώς το πήρα στα χέρια μου, μου έκανε εντύπωση το εύρηστο και συμπληρωτικό μέγεθος του, αλλά πιο πολύ το παραστατικό, καλλιγράμμο και ζωντανό σκίτσο του εξωφύλλου, που μόνο του και με πέντε λέξεις εξηγούσε το περιεχόμενο και ξεκινούσε την ιστορία: «ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΙΖΟΥΜΕ; ήλιος ή βροχή;».

Κι ύστερα από ένα καλογραμμένο πρόλογο από τη μια δασκάλα, την κ. Άννα Ντιναλέξη, που μας γυρίζει με τα γραφόμενά της αρκετές δεκαετίες πίσω στα παιδικά μας χρόνια, ακολουθεί το «έμπασμα» του δικηγόρου με ένα πολύ ενδιαφέρον βιογραφικό ενός παλιού Ζαγοριώτη δασκάλου.

Ήταν βέβαια Καπεσοβίτης και προπροπάππος της κ. Άννας, ο Κων/νος Ι. Βαρζώκας (1829-1910), απόφοιτος της ιστορικής Ζωσιμαίας Σχολής με γυμνασιάρχη και τον Αναστάσιο Σακελλαρίου (από το Βραδέτο), που «δασκάλεψε» (υπηρέτησε σαν δάσκαλος) σε πολλά χωριά του Ζαγορίου.

Το 1876-1877, στο Ζωγράφειο διαγώνισμα του Φιλολογικού Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως, πήρε μέρος με την εργασία του «Σύλλογος των ζώωντων μνημείων εν τη γλώσσει του λαού» και βραβεύτηκε με έπαινο και δέκα λίρα αμοιβή.

Μέρος αυτής της εργασίας είναι και 18 παιχνίδια από τα οποία 8 δημοσιεύονται στο ημερολόγιο του Συλλόγου, όπως τα είχε γράψει το 19ο αιώνα, επί Τουρκοκρατίας, ο διακεκριμένος αυτός Καπεσοβίτης.

Στο ημερολόγιο περιγράφονται συνολικά 12 παιχνίδια, ένα για κάθε μήνα, γλαφυρά και ζωντανά από την κ. Άννα και διακοσμούνται, όπως έγραψα στην αρχή από 27 καλλιγράμματα σκίτσα της κ. Βικτωρίας Ζούκη.

Στο κάτω μέρος δύο συνεχόμενων σελίδων, πολύ παραστατικά και κατατοπιστικά σημειώνεται και το ημερολόγιο (ημερομηνίες - μέρες - Κυριακές) κάθε μήνα.

Από τα ωραιότερα Ζαγοροχώρια το Καπέσοβο. Ευτυχώς γλύτωσε από την εκδικητική μανία των ναζιτών στην Κατοχή.

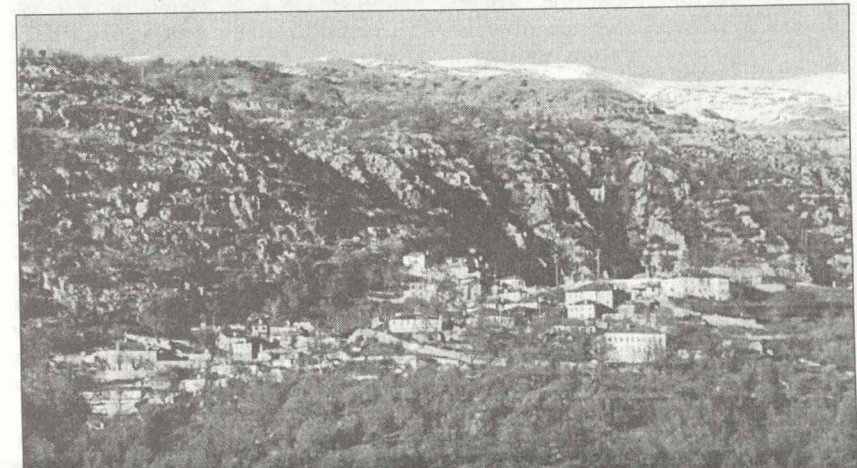
Πραγματικό μπαλκόνι του Κεντρικού Ζαγοριού. Είναι κτισμένο, αρχιζοντάς τα πρώτα σπίτια από το σύρραχο του Ιερού Ναού Κοιμησέως της Θεοτόκου σε μια κατηφορική προσήλια πλαγιά, προστατευμένη βορειοανατολικά από το εντυπωσιακό και χαρακτηριστικό ασβεστολιθικό αντρείσμα της Γραδίστας.

Από την πίσω πλευρά το αντρείσμα με μια κατακόρυφη ορθοπλαγιά σχηματίζει στο βάθος το ρέμα της

Μεσσαριάς, που συνεχίζοντας προς τα κατάντη αποτελεί παρακλάδι της Χαράδρας του Βίκου. Λεπτομερή περιγραφή της Χαράδρας της Μεσσαριάς ή Μεζαριάς, όπως την αποκαλεί, έχει κάνει ο μ. Κώστας Βαρζώκας στο βιβλίο του «ΒΙΚΟΣ», 1985, ένα χρήσιμο βοήθημα για όποιον θέλει να επισκεφθεί και να γνωρίσει την χαράδρα του Βίκου.

Παραδοσιακός οικισμός το Καπέσοβο, καλοδιατηρημένος με τα χαρακτηριστικά πλακοσκεπή πέτρινα σπίτια, καλντερίμια, πλακοστρωμένη πλατεία με ένα τεράστιο και πολύκλαδο πλάτανο.

Ξεχωρίζει το κτίριο της ιστορικής Πασχαλίου Σχολής, όπου φυλάγεται «ένα» από τις 2000 γνήσια αντίτυπα

Το Καπέσοβο

της Μεγάλης Χάρτας του Ρήγα Φεραίου.

Εκεί στην πλατεία το καλοκτισμένο καφενείο του κληροδοτήματος των Α/φών Πασχάλη, στο οποίο εκτός από καφέ, τσίπουρο γνήσιο και ουζάκι με παγάκια, προσφέρεται από το Δημητράκη και εκλεκτό γίδινο τυρί του Κλέαρχου. Στην αντίθετη πλευρά της πλατείας και η «Στέρνα» με την φανταστική διακόσμηση και τον περίτεχνο φωτισμό του Θουκυδίδη.

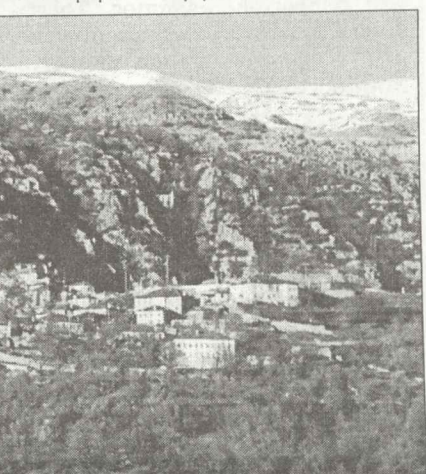
Σ' αυτόν το μικρό χώρο της Στέρνας μπορείτε να προμηθευθείτε γνήσια τοπικά προϊόντα όπως τσάι του βουνού, ρίγανη, αρωματικά φυτά της Μεσσαριάς και της Χαράδρας του Βίκου, γνήσιο μέλι ποικίλης ανθοφορίας, φασόλια, πατάτες, καρύδια, λεφτόκαρο καθώς και σπιτίσια γλυκά του κουταλιού, σμπέκια, κρασί και τσίπουρο παραγωγής του Θουκυδίδη και τέλος ξυλόγλυπτα αντικείμενα και έπιπλα. Μια απίστευτη ποικιλία.

Ένας και μοναδικός ξενώνας στο χωριό, της κ. Βαλερίας Φίτσιου, το παραδοσιακό πατρικό της σπίτι, κατακάθαρο και με ζωγραφιές στους τοίχους από τον Πέτρο Φίτσιο, με άψογους βοηθητικούς χώρους, προσφέρει «υψηλής στάθμης» υπηρεσίες.

Λατρεύουν το χωριό τους οι Καπεσοβίτες. Λίγοι οι μόνιμοι κάτοικοι. Τις Κυριακές, τις γιορτές και ιδιαίτερα το Πάσχα και την καλοκαιρινή περίοδο ανεβαίνουν στο χωριό τους (43 χλμ. πολύ καλός ασφαλτόδρομος από τα Γιάννινα) για να βιώσουν οι παλιότεροι αξεχάστες παιδικές μνήμες κι οι νεότεροι τη μαγεία του τοπίου, την καθαρή ατμόσφαιρα, την καλή παρέα

και την απέραντη θέα που ανοίγεται ανατολικά, δυτικά και νότια στο Κεντρικό Ζαγόρι και μέχρι τις οριογραμμές μακριά στον ορίζοντα. Μια που το ξεκίνησα όμως έτσι, θα πω και λίγα λόγια για το έμπυχο υλικό αυτών των ορεσίσβων Ζαγοριώτων. Ναι, προηγουμένως μορφωτικό και πολιτιστικό επίπεδο. Γνωστό το Καπέσοβο για τους σπουδαγμένους κατοίκους του. Ο τίτλος του Συλλόγου τους «Αλέξης Νούτσος» είναι μια μαρτυρία για τον διάσημο αυτόν Καπεσοβίτη (1768-1822).

Γιος του Ιωαννουτσου Καραμεσίνη, Προεστού του Ζαγοριού, ήταν φίλος του Αλή Πασά και στα 1817 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Είναι μεγάλη η ιστορία του. Και γι' αυτό έχει μεγάλο ενδιαφέρον το βιβλίο του μ. Κώστα

Το Καπέσοβο

Βαρζώκα «Αλέξης Νούτσος, ο Μεγάλος Ηπειρώτης», Γιάννινα 1971.

Ακόμα πολύ γνωστό για τους δασκάλους του. Πραγματικό δασκαλοχώρι. Απόδειξη οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που οργανώνει ο Σύλλογος κάθε χρόνο (θεατρικές παραστάσεις κλπ.), το εμπνευσμένο ημερολόγιο του 2000 με τα ωραία παραμύθια και το φετινό του 2001 με τα παιχνίδια. Μόνο δάσκαλοι έχουν τις γνώσεις, αλλά και τη διάθεση για τέτοια!!!

Να μην ξεχάσω και το ωραίο πανηγύρι του Προφήτη Ηλία που οργανώνεται κάθε χρόνο στην Κεντρική Πλατεία. Χορευταράδες!! Δεν θα ξεχάσω κάποτε, πριν από πολλά χρόνια, που είχα πάει από τους Κήπους στη Βίτσα το 15/γούστο με τη γυναίκα μου, ένα μερακλή χορευτάρη κι αυτόν, το μακαρίτη Χρίστο Τζιμόπουλο με τη Λένκω καθώς και την μακαρίτισσα κυρία Βασιλεία, νουνά μας, κόρη του Απόστολου Καλέντζου. Μπήκε στο χορό ένας ψηλός λεβεντάνθρωπος και χόρεψε με μεράκι και μαεστρία παλιά χαρακτηριστικά Ζαγοριώτη τραγούδια. Ρώτησα και μου είπαν ότι ήταν ο Κώστας Βαρζώκας, δάσκαλος από το Καπέσοβο. Δισέγγονος εκείνου του παλιού συνονόματου του 19ου αιώνα και πατέρας της κ. Άννας.

Δεν θυμάμαι πως, αλλά αργότερα γνωρίστηκα καλά και συνδεόμαστε με πατριωτική φιλία. Λάτρηος του Ζαγοριού ο μακαρίτης, συγγραφέας, ποιητής και λαϊκός ζωγράφος. Έχω σπίτι μου δυο πίνακές του, τη γέφυρα του Λαζαρίδη στους Κήπους και τη βραχοσκεπή στα «Ριζώματα» στο Μέγα Λάκκο του Βίκου. Είχα κοιμηθεί

εκείνα τα χρόνια στα Ριζώματα, όταν κάναμε από το Πάπιγκο κληνητικές εκδρομές - εκστρατείες στο Βίκο κι έτσι με τράβηξε ο πίνακας.

Δεν θα ξεχάσω ακόμη τον καλωσυνάτο κι ανοιχτόκαρδο Λεφτέρη Δούκα, δάσκαλο κι αυτόν, που τον συναντούσα στο Μοναστήρι του Ρογκοβού, όταν πήγαινα κι ήταν από τους καλούς ψάλτες.

Επίσης θυμάμαι τον μετρημένο και ευγενικό δάσκαλο τον Τάκη Κοντοδήμο.

Κι άλλους πολλούς φίλους έχω στο Καπέσοβο, που αποφεύγω να τους ονοματίσω γιατί σίγουρα θα κάνω παραλείψεις γνωστών και φίλων.

Πως όμως μπορείς να μην αναφέρεις τους Α/φούς Παπαγεωργίου, το Βύρωνα, το Νικήτα, το Γούλα, τον Κλέαρχο, τον Πλάτωνα και τον καλό μου φίλο το Γούλα Δαλκαβούκη;

Τέλος δεν μπορώ να μην αναφερθώ στο μακαρίτη Ευριπίδη Βουλδήμο, που τον είχα γνωρίσει πρώτον από όλους στο καφεενόκιο του στο έμπα του χωριού. Εκτός από το τσιπουράκι και καλή κουβέντα με αναμνήσεις, με περιγραφές παλιών περιστατικών, πανηγυριών με το Γκανά και το Νίνο, αλλά και ρηξικέλευθες απόψεις για το Ζαγόρι, για το κυνήγι, για την προστασία του δάσους και για το μέλλον του Ζαγοριού και του χωριού του. Είχε οργανώσει και Δασικό Συνεταιρισμό, εξασφαλίζοντας έτσι εργασία στο Δημόσιο δάσος Λαϊστής στα μέλη του Συν/σμού, κατοίκους του χωριού του και του Βραδέτου.

Όμως θ' αφιερώσω στη μνήμη του κι ένα περιστατικό που με συνέδεσε με τον Ευριπίδη, όταν πήγαμε στην Ιταλία το 1983 με το Κέντρο Ερευνών Ζαγοριού.

Στη Ρώμη ένα βράδυ, αφού καθίσαμε σε ένα μικρό εστιατοριακό και φάγαμε μεζεδάκια κλπ., που τα συνοδεύαμε με αρκετό μαύρο κρασί, ακολουθήσαμε το δρόμο προς τον Άγιο Πέτρο. Περασμένη η ώρα, σχεδόν μεσάνυχτα και έρημη η απέραντη πλατεία με τα αμέτρητα καθίσματα. Απολαμβανόνας αυτό το εξαιρετικό θέαμα και με την ελπίδα του δυνατό ιταλικού κρασιού, μας ήρθε η έμπνευση κι αρχίσαμε τον εθνικό ύμνο: «Του Κίτσιου η μάννα κάθονταν στην άκρη στο ποτάμι...»! Όμως δεν προλάβαμε καλά-καλά να συνεχίσουμε, όταν δυο καραμπινιέροι ήρθαν προς εμάς και παρά το «μπόνο Ιταλιάνο» και τις ακατάληπτες δικαιολογίες μας, αντί στην άκρη στο ποτάμι, θα τη βγάζαμε σε κανένα ιταλικό μπουντρούμι! Ευτυχώς ο Βασίλης (Τζιόβας), που ήταν πιο πέρα με τις γυναίκες, κάτι αντιλήφθηκε, ήρθε αμέσως και μας έσωσε. Ποιος ξέρει τι τους είπε και πως μας παρουσίασε! Πάντως οι Καραμπινιέροι δείξαν κατανοήση, χαμογέλασαν και απομακρύνθηκαν. Το κέφι όμως μας είχε εγκαταλείψει για να συνεχίσουμε...

Ας είσαι καλά, μωρέ Απόστολε, που μ' έκανες να περιπλανιέμαι δυο-τρεις νύχτες εκεί ψηλά στις ραχούλες και τις χαράδρες του Καπέσοβου και να θυμάμαι τους ανθρώπους του!

Καλή χρονιά σε όλους.

Γιάννινα 6/1/2001

Κώστας Δημ. Χριστοδούλου

«ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΛΗΘΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ»

Ο αχός του αίματος

Στον τόπο μου το μακρινό και όμορφο, ένα καπρίτσιο της φύσης ορίζει το τοπίο και τους ανθρώπους.

Σα να σκίστηκε η γη με μια βαθεία λαβωματιά, ποιος ξέρει πόσες χιλιάδες χρόνια πριν και κάθεται γρανίτες, γκριζα σκέρια, αλλού κόκκινα με σχήματα περίεργα, απόκρημνα πλάγια, ζωνάρια με χορτάρι πράσινο, δέντρα θεόρατα απρόσιτα και μοναχικά, μπιστιριές, χούνες, χίλια μύρια λούλουδα κι ένα ποτάμι με καταγάλανα διάφανα νερά—σαν το μάτι του βοδιού—συνθέτουν τη χαράδρα που οι άνθρωποι την είπαν Βίκο, που πάει να πει τόπος ηχηρός. Γιατί αν σταθείς, λείει, σε μίαν άκρη του και φωνάζει πέρα μέχρι και τρεις φορές μπορεί να γυρίσει πίσω η φωνή, ο αχός της δηλαδή.

Οι άνθρωποι απ' τα χωριά που κρέμονται σαν καντήλια γύρω απ' τη χαράδρα έγιναν ένα μ' αυτήν. Έχτισαν κονίσματα, εκκλησιές και μοναστήρια, προστάτες του τόπου και της ζωής τους. Άλλοι μάζεψαν τα βοτάνια που φυτρώνουν αιώνες κι αιώνες στα πλάγια και τα έκαναν φάρμακα για τις αρρώστιες του σώματος και της ψυχής. Κι έγιναν οι βικολογοί έακουστοι σ' όλο τον κόσμο.

Οι κυνηγοί κυνήγησαν λύκους κι αρκούδες, λαγούς κι άλλα ζωντανά κι οι ψαράδες ψάρεψαν ψάρια στις οβίρες. Κι όσοι απ' τους ανθρώπους των γύρω χωριών κατάλαβαν ότι αυτός ο τόπος ο άγριος και μεγαλοπρεπής μπορεί να τους δώσει «τροφή» μ' άλλον τρόπο, πήραν τα ζωντανά—γίδια και κατσίκια—κι έζησαν εκεί μ' αυτά γενιές ολόκληρες. Τα βοσκούνταν στα σιάδια και στα πλάγια, τα κλείναν στα ζωνάρια, τα ποτίζαν στο ποτάμι και το χειμώνα τα στεγάζαν στις βαθείς μπισκιές.

Και μεσ' τη μοναξιά της άγριας φύσης ο νους τους έφτιαχνε ιστορίες: για ξωθικιές και για φαντάσματα, για σημάδια ανθρώπων παλιών, για τέρατα και διαβόλους, για λύκους και για αρκούδες, για ζαρνιά και για άγρια πουλιά, για μια νύφη που πνίγηκε σε μίαν οβίρα, ψηλά κατά το Καπέσοβο καθώς το ψίκι την πήγαινε στο γάμο.

Αλλά κι από αληθινές ιστορίες είναι γεμάτος ο τόπος αυτός. Πως άνθρωποι στα δύσκολα χρόνια των πολέμων και της ανθρώπινης τρέλας κρύφτηκαν στις βαθείς σπηλιές για να σωθούν. Πως νέες κοπέλλες—κι η μάννα μου μαζί—διέσχισαν νύχτα τη χαράδρα και βγήκαν στα Σουδενα για να γλυτώσουν. Να γλυτώσουν απ' το αδελ-

φοκτόνο μίσος στα τρομερά χρόνια ενός πολέμου που είναι ντροπή και να τον ονομάζουμε, ενός εμφύλιου σπαραγμού, εκεί κοντά το '50.

Για να βγουν αληθινά τα λόγια του Μεγάλου Κοσμά του Αιτωλού «ότι τούτα τα βουνά και τα λαγκάδια πολύ κόσμο θα σώσουν».

Πως άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σ' αυτό τον τόπο, γκρεμίστηκαν απ' τα ζωνάρια κι έγιναν χίλια κομμάτια ή πνίγηκαν στα νερά του ποταμού, σε οβίρες ή στην Άγκαστρωμένη. Κι έμειναν τα ονόματά τους σημάδια του τόπου: η σκάλα του Παπαγιώργη, η σκάλα του Κοντογιώργου—προπάππος μου ήταν—, της Άννας εκεί δηλαδή που ένα λιθάρι από τα σκέρια κόπηκε, ροβόλιος και σκότωσε την άτυχη γυναίκα. Ο λάκκος που πνίγηκε ο Γούλας, ο πατέρας της Βαγγελής σε μια οβίρα βαθεία, όταν ξαφνικά πήρε την απόφαση να φύγει για πάντα στην άγρια χαράδρα.

Ο Αλέξης από το Βιτσικό, μικρό παιδί που τον βρήκε ο πατέρας του στα βράχια. Τον οδήγησε το αίμα του που τον καλούσε, όπως μου έλεγε η γιαγιά μου.

Το Βιτσικό, το μικρό αυτό χωριό στην άκρη του βράχου «έδωσε» κι άλλους ανθρώπους του, νέους ανθρώπους, προσφορά και θυσία στη χαράδρα.

Ένας Νεοζηλανδός, το '43 ήταν το '44; κάπου εκεί προς το τέλος του μεγάλου πολέμου, έχασε το δρόμο του, τον αέρινο δρόμο, έπεσε τ' αεροπλάνο του, άνοιξε το αλεξιπτώτο, αλλά ο αέρας κι η μοίρα του τον έφεραν κι έπεσε στο Μεγάλο Λάκκο. Πήγαν ύστερα οι Παπιγκιώτες μάζεψαν το άψυχο σώμα, φρόντισαν να σταλεί στη μακρινή του πατρίδα κι απ' τα μέταλλα του αεροπλάνου έφτιαξαν πιάτα γιατί ήταν χρόνοι δύσκολοι κι ούτε πιάτα δεν είχαν οι άνθρωποι.

Ήταν κι άνθρωποι που έγιναν θρύλοι γιατί όλη τους τη ζωή εκεί μέσα ήταν στη βαθεία χαράδρα με τα ζωντανά, τα γάλατα και τα τυριά.

Σαν το Λέκο-Ζιάκα από το χωριό μου που μόνο για να πεθάνει στο σπίτι του έφυγε απ' το Βίκο. Όπως και νάχουν τα πράγματα άνθρωποι και φύση έζησαν αρμονικά σ' αυτό το χάσμα, δίνοντας και παίρνοντας ο ένας απ' τον άλλον ανταλλάγματα χωρίς διαμαρτυρία.

Λες κι έγινε συμφωνία μυστική και προαιώνια και κανένας δεν πρόδωσε τον άλλο.

Στα πλάγια αυτής της όμορφης χαράδρας λίγο πιο πέρα απ' το εικόνισμα της Βαγγελίας-μιας πηγάς με ένα—Μάρτης ήταν—μια βόλτα με τη φίλη μου και συγχωριανή

μου την Κική του Κλέαρχου. Τι κι αν ήταν Μάρτης; Το κρύο ήταν ακόμα τσουχτερό κι ο τόπος παγωμένος. Η μέρα ήταν καλή κι αφού περάσαμε τη χούντα σταθήκαμε λίγο στο εικόνισμα. Ανάψαμε το καντήλι, ακούσαμε το ποτάμι να αγάει κι είδαμε αφρισμένα τα νερά του. Στο Βιτσικό απέναντι λαλούσαν κοκκόρια και κάπου ακούγονταν και κουδούνια απ' τα ζωντανά. Γκριζος ο τόπος, γυμνά τα δέντρα από φύλλα καθαρά χιμωνιάτικο τοπίο. Τίποτα δεν πρασίνιζε. Και ξαφνικά καθώς το μονοπάτι «γυρίζει» προς την άλλη ράχη σα να άλλαξε ο κόσμος. Μεσ' τη μουντάδα του χειμώνα ένα κομμάτι γης πρασίνισε και άπειρα λουλούδια, ίδια σα μικρές άσπρες καμπάνες πάλλουντο στο φύσημα του αγέρα.

Προβληματιστήκαμε για την αφύσικη παρουσία τους μεσ' την παγωνιά. Δεν μπορούσαμε να εξηγήσουμε την παρουσία τους. Πως ήταν δυνατόν ξαφνικά στο γκριζό του χειμώνα να «χαμογελούν» άνοιξη; Και σε ένα σημείο μόνο. Όλος ο τόπος γύρω ξερός και παγωμένος.

Αρχίσαμε να λέμε—έτσι σαν από ένστικτο—γι' αυτούς που χάθηκαν στη χαράδρα. Γι' αυτούς που γνωρίσαμε και γι' αυτούς που δεν γνωρίσαμε. Για ότι ακούσαμε από μαννάδες, πατεράδες, παππούδες και γιαγιάδες. Για τη ζωή που κάνουν όσοι ζήσαν εκεί μαζί με τα κοπάδια τους. Όχι δεν φοβηθήκαμε. Επειδή ξαφνικά έβαλε κρύο είπαμε να γυρίσουμε στο χωριό. Χωρίς να έχουμε πει μια εξήγηση γι' τα άσπρα λουλούδια στη μέση της παγωνιάς.

Καθώς λοιπόν επιστρέψαμε, δεν είχαμε απομακρυνθεί πολύ, κάτι που φάνηκε πως άκουσα. Σα φωνές ήταν, κραυγές ανθρώπων που έρχονταν από μακριά, από πολύ μακριά. Και ανδρικές και γυναικείες. Σα ν' άκουσα και φωνή παιδιού. Κι ένα θόρυβο από μηχανή, σαν να ταν αεροπλάνο. Κοίταξα γύρω. Ούτε άνθρωπος φαινόταν πουθενά, ούτε από το Βιτσικό έρχονταν οι φωνές, ούτε αεροπλάνο στον

ορίζοντα.

Δεν είπα τίποτα. Τις άκουσα για κάμποση ώρα και έτσι καθώς απομακρυνόμαστε από το λουλουδιμένο πλάι απομακρύνθηκαν κι οι φωνές κι ο θόρυβος απ' τη μηχανή του αεροπλάνου. Όσοπου στο τέλος έσβησαν σαν αχός που σβήνει και χάνεται.

—Να δεις που θα'ναι οι γκρεμισμένοι, είπα μέσα μου. Θα'ναι ο Γούλας, η Άννα, ο Αλέξης, εκείνος ο προπαπός μου κι ο Νεοζηλανδός μαζί και τ' αεροπλάνο του. Θα'ναι το αίμα που φωνάζει και καλεί τους ζωντανούς, θά'ναι ο αχός του αιματός τους. Ήρθε στο νου μου η γιαγιά μου που μου έλεγε ότι το αίμα του σκοτωμένου «φωνάζει» και καλεί τους ζωντανούς.

—Να δεις, είπα πάλι που και τα λουλούδια εκείνα μεσ' το χειμώνα για τους σκοτωμένους και τους πνιγμένους είναι. Η ίδια η φύση τα στέλνει θυμίαμα, προσευχή και τρισάγιο. Κάτι σα μνημόσυνο.

Αυτά σκέφτηκα και θεώρησα ότι ήταν πολύ σωστή η ερμηνεία μου τόσο για τα λουλούδια όσο και για τις φωνές.

Έτσι άφησα το θέμα εκεί και δεν το συζητήσα άλλο ούτε με τη φίλη μου την Κική, ούτε με κάποιον άλλο από το χωριό.

Δεν ήμουν ποτέ ξανά στη χαράδρα από τότε. Εξάλλου δεν έχουν μείνει και πολλοί τσποπάνδες. Οι ιστορίες που έχουν τώρα να διηγούνται οι άνθρωποι είναι για τους τουρίστες και τους λαθρομετανάστες που οργώνουν τον τόπο.

Ούτε έχω ακούσει από τότε ξανά φωνές, όταν βρίσκομαι κοντά στη χαράδρα. Ούτε ξέρω αν κάποτε ακούσω ξανά. Αυτά τα πράγματα συμβαίνουν σπάνια. Και για να συμβούν πρέπει να υπάρξουν λεπτές ισορροπίες ανάμεσα στους ζωντανούς και στους πεθαμένους, να υπάρξει μία αδιόρατη αλυσίδα που θα ενώσει, έστω και για λίγο τη ζωή με το θάνατο και θα κάνει να ακουστεί ο αχός του αιματος μέσα από βαθεία μεγαλόπρεπη χαράδρα στον τόπο πίσω απ' τα βουνά.

Ελένη Σκούρη

ΣΝ' APPENTA

Ποιός από σας θα μπορούσε άραγε, ν' αντέξει τις κραυγές αυτής της απολιθωμένης σιωπής, που αρχέγονα τώρα και τόσο απεγνωσμένα επωάζει κάποιος μέσα του, δίχως από τις κραυγές αυτές του υπαρξιακού μας αδιεξόδου, να διαταραχθεί ο διάπλους της εσωτερικής του νηνεμίας;

Τι κρίμα να σας τρομάζουν τόσο οι κραυγές αυτής της μύχιας σιωπής!..

Φωκίων Ιωάν. Καψάλης

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

«Χριστούγεννα, ημέρα χαράς και ελπίδας», όπως χαρακτηριστικά έγραφε στο τελευταίο σου άρθρο του περιοδικού «Η ΚΑΛΟΥΤΑ ΜΑΣ», πολυπόθητο και αξεχαστο φίλε Θανάση, διάλεξε ο χάρος να σε αρπάξει από κοντά μας.

Χριστούγεννα του 2000, η τραγική είδηση του αδόκητου θανάτου σου διαδόθηκε αστραπιαία σε όλο το Ζαγόρι, πέρασε το Μιτοκίελλι κι έφτασε ως τα Γιάννινα κι έκανε τις καρδιές μας να ραγίσουν και τα μάτια μας να βουρκώσουν. Πολλοί δεν ήθελαν να το πιστέψουν, γιατί ως την τελευταία στιγμή της ζωής σου, ήσουν ανάμεσά μας δραστήριος και κοινωνικός, συμπετέχοντας σ' όλες τις εκδηλώσεις του καθεμιανού μας βίου.

Οι φίλοι σου, οι συγχωριανοί σου, που μαζί τους αντάλασες ευχές τη γιορτινή εκείνη μέρα, δεν υποψιάστηκαν τι κακό τους επεφύλασσε η μοίρα, πως ο αγαπητός τους Θανάσης, θα έπερτε σε λίγο νεκρός μπροστά στα μάτια τους, μέσα στην αγκαλιά τους.

Αναπάντεχος ο ξαφνικός χαμός σου, αγίαστρο της πηγή για τ' αγαπημένα πρόσωπα της οικογένειάς σου, άφατη η θλίψη των συγχωριανών και φίλων σου. Έφυγε για πάντα από κοντά μας ο άριστος οικογενειάρχης, ο επιστήμιος φίλος, ο λαμπρός συνεργάτης, ο καλός άνθρωπος, που πίστευε με πάθος σε όλες εκείνες τις αξίες, που συνιστούν τον «καλό κι αγαθό» πολίτη.

Έφυγε αφήνοντας πίσω του ένα μεγάλο κενό, που στη μικρή κοινωνία του τόπου μας, το Ζαγόρι, με ελαττωμένο δραματικά το ανθρωπινό δυναμικό του, είναι δυσαναπλήρωτο. Γιατί πέρα από τη βιολογική διάσταση του ανθρώπου, την προσωπικότητά του συνθέτουν η στάση και η δράση του στη ζωή, που τον αναδεικνύουν στην κοινωνία και τον καθιστούν χρήσιμο μέλος της.

Έτσι και ο αγαπητός Θανάσης με το πέρασμά του από τη ζωή σ' αυτόν τον κόσμο, σημάδεψε με τη στάση του τα δρώμενα της κοινωνίας του τόπου μας, καταλείποντας στους συγγενείς, φίλους και συμπατριώτες του μνήμη αγαθή.

Σε όλη του τη ζωή, παρά τα προσωπικά του προβλήματα, που από μικρός αντιμετώπιζε, δεν έπαψε, ούτε στιγμή, ν' αγωνίζεται για τα κοινά και να ενδιαφέρεται ζωηρά για την πρόοδο και ανάπτυξη του τόπου του. Ακούραστος πάντα με την ίδια προθυμία, με το ίδιο κέφι,

προσηνής σε όλους έτοιμος να εξυπηρετήσει τον καθένα για οποιοδήποτε θέμα στον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την οποία επί σειρά ετών υπηρέτησε με πίστη και ανένπειρα από τη θέση του Κοινοτικού Γραμματέα στις Κοινότητες Ανθρακίτη, Διποτάμου και Φραγγάδων και τελευταία πριν της εφαρμογής του σχεδίου «Καποδιστρία» ως αιρετός Πρόεδρος της Κοινότητας Φραγγάδων.

Υπήρξε τακτικός στη δουλειά του μέχρι σχολαστικότητας — ιδιαίτερα στη συγκρότηση του αρχείου της Κοινότητας — ώστε δίκαια απέσπασε τους επαίνους από τους ανώτατους επιθεωρητές της Κεντρικής Διοίκησης, όταν τον επισκέφτηκαν για έλεγχο. Ήταν ο μόνος, καλύτερα καταρτισμένος Κοινοτικός Γραμματέας της σειράς του, γεγονός, που το αναγνώριζαν όλοι οι συνάδελφοί του και σ' αυτόν προσέτρεχαν, κυρίως οι νεότεροί του, για κάθε τους απορία, γιατί δεν πρέπει να ξεχνούμε, πως τα θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι τόσα πολλά και πολύπλοκα, που για τη λύση τους απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή και ικανότητα. Επί πλέον ο μακαρίτης Θανάσης, διέθετε και άλλα προσόντα, πλατιά μόρφωση, άριστη γνώση του αντικειμένου της εργασίας του, ευρύτητα σκέψης, υπομονή και ευπροσηγορία, τα οποία τον ανέδειξαν στο επάγγελμα του Κοινοτικού Γραμματέα και τον καταξίωσαν στην κοινωνία.

Ήταν ο άνθρωπος, που αγαπούσε με πάθος τον τόπο του, και μετά τη συνταξιοδότησή του, εύρισκε πάντα τον τρόπο να παρατείνει όσο μπορούσε περισσότερο την παραμονή του στο χωριό. Και απόδειξη, πως εκεί στον αγαπημένο του τον τόπο, το Ζαγόρι, άφησε και την τελευταία του πνοή.

Του άρεσε η ζωή στο χωριό, το όμορφο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, ο καθαρός αέρας, η καθημερινή συναναστροφή με τους συντοπίτες του, η ενασχόλησή του με τη συλλογή λαογραφικών στοιχείων, προϊόν της οποίας εξάλλου, ήταν η έκδοση προ ετών του βιβλίου του «Οι Φραγγάδες», στο οποίο καταλείποντας τις λεπτομέρειες πάρα πολλές σκηνές του βίου του χωριού του, εξιστορώντας προσωπικά του βιώματα και καταστάσεις, πλουτίζοντας έτσι αρκετά το μεγάλο κεφάλαιο της λαϊκής παράδοσης και ιστορίας του Ζαγορίου.

Φύσει φιλομαθής και άτομο με πνευματικές ανησυχίες, δεν έπαυε

να ερευνά παλιά αρχεία και λαογραφικές συλλογές και για μια δεκαετία —μέχρι το θάνατό του— είχε αναλάβει προσωπικά την έκδοση του περιοδικού «Η ΚΑΛΟΥΤΑ ΜΑΣ», ένα έντυπο καλαίσθητο και καλογραμμένο, που αποτελούσε το συνδυαστικό κρίκο των απανταχού Καλουταίων και φίλων αυτού με τη γενετήριά τους την Καλουτά.

Η παθολογική αγωγή του για το μοναστήρι του Βισσοκού Καλουτάς, που ήθελε να το ιδεί όπως παλιά, ανακαινισμένο και λειτουργικό, τον ώθησε ν' αποδυθεί σε μια μακρόχρονη και επίπονη προσπάθεια για την εξεύρεση των απαραίτητων προς τούτο οικονομικών πόρων είτε με εράνους μεταξύ των συμπατριωτών του είτε με ενισχύσεις από την Εκκλησία και το Κράτος.

Και ως ένα μεγάλο βαθμό, πέτυχε το στόχο του, ώστε σήμερα το μοναστήρι του Βισσοκού να μην παρουσιάζει την εικόνα της εγκατάλειψης, όπως μερικά μοναστήρια της περιοχής Ζαγορίου, αλλά την εικόνα ενός κτιριακού συγκροτήματος, όπου η φροντίδα και η συνδρομή των Καλουταίων είναι πλέον εμφανής και αδιάλειπτη. Όμως η προσφορά του προς το Ζαγόρι δεν σταματάει ως εδώ. Είναι πολύ μεγαλύτερη και πολυσχιδή, που κατατάσσει τον αιμνήστο συμπατριώτη μας στην κατηγορία των εξεχουσών προσωπικοτήτων του τόπου μας.

Ενασχολούμενος με τα κοινά για την πολιτιστική άνοδο του Ζαγορίου, υπήρξε από τα πρώτα στελέχη του Κ.Ε.Ζ. (Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου), συμμετέχοντας στο συμβούλιό του ως μέλος και για αρκετό χρονικό διάστημα προσέφερε τις υπηρεσίες του από τη θέση του ταμιά του Κέντρου.

Με τη σύσταση της Ι.Λ.Ε.Ζ. (Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου), ο Θανάσης Σακελλαρίδης βρέθηκε και πάλι στην πρώτη γραμμή, πάντα πρόθυμος να βοηθήσει το έργο της Εταιρείας. Εκλέγεται επί σειρά ετών —ως το 1998— Γενικός Γραμματέας της και από την υπεύθυνη αυτή θέση προσέφερε τις πολύτιμες υπηρεσίες του και συνετέλεσε αποτελεσματικά μαζί και με τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ι.Λ.Ε.Ζ. στο στήσιμο του αγάλματος της «Γυναίκας του Ζαγορίου», ένα έργο σημαντικό και μεγάλο για το οποίο σεμνύνεται κάθε Ζαγορίσιος.

Μαζί εξάλλου με τον ομοχώριό του, τον αιμνήστο Κίμωνα Κυριαζή, ιδρυτή του περιοδικού «το

ΖΑΓΟΡΙ μας», που κατά τον τελευταίο χρόνο της ζωής του λόγω των προβλημάτων της υγείας του, παρουσίαζε σημεία κόπωσης, στάθηκε δίπλα του και βοήθησε σημαντικά στην έκδοση και τη συνέχιση της κυκλοφορίας του περιοδικού.

Μετά το θάνατο του Κίμωνα ανέλαβε, όπως και τα νέα μέλη της Ι.Λ.Ε.Ζ., την ανασυγκρότηση του αρχείου του περιοδικού πάνω σε νέες βάσεις με αυξημένο το συνάστημα ευθύνης και καλής συνεργασίας. Και ήταν τα πρώτα εκείνα χρόνια, απ' ότι είμαι σε θέση να γνωρίζω, αρκετά δύσκολα για το περιοδικό μας. Εκτός από Γενικός Γραμματέας της Ι.Λ.Ε.Ζ. υπήρξε και τακτικό μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού, φροντίζοντας πάντα για την άρτια συγκρότηση της ύλης και την καλή εμφάνισή του.

Όλοι εμείς, που υπήρξαμε για χρόνια στενοί συνεργάτες του και φίλοι, τόσο σαν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ι.Λ.Ε.Ζ., αλλά και της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού μας θα θυμούμαστε για πάντα τον αγαπητό φίλο και λαμπρό συνεργάτη Θανάση Σακελλαρίδη, που η παρουσία στα Γραφεία του περιοδικού δημιουργούσε πάντα μια φιλική και ευχάριστη ατμόσφαιρα. Πάντα θα εύρισκε κάτι για να μας κάνει να γελάσουμε. Πότε κάποια καλόγουστη φράση και πότε κάποιο πιπεράτο ανέκδοτο από την πλούσια συλλογή του που διέθετε.

Ήταν, για όλους εμάς, το πολύτιμο κύτταρο της παραγωγικής πνευματικής διαδικασίας για την έκδοση του περιοδικού «το ΖΑΓΟΡΙ μας». Ήταν ένας τρυφερός, ονειροπόλος, γεμάτος ευαισθησία, που ευτύχησε ν' αφήσει πίσω του ένα σημαντικό παράδειγμα ζωής και ευγενών αγώνων, το οποίο θ' αποτελεί εσάει την πολυτιμότερη κληρονομιά στις δυο του κόρες, τα εγγόνια του και την αγαπημένη του σύζυγο. Γιατί πέρα από το θάνατο μένονα άφρακτα και αναλλοίωτα, ο βίος και η πολιτεία του κάθε ανθρώπου, το «καλόν έργον», που στη ζωή του επετέλεσε.

Και η μνήμη αυτή για τον αγαπημένο μας φίλο Θανάση, θα μένει ζωντανή στις καρδιές μας. Και όπως λέει κι ο ποιητής «τους νεκρούς σαν τους θυμούνται δεν πεθαίνουν».

Φίλε μας καλέ και ακριβέ αναπαύσου εν ειρήνη.

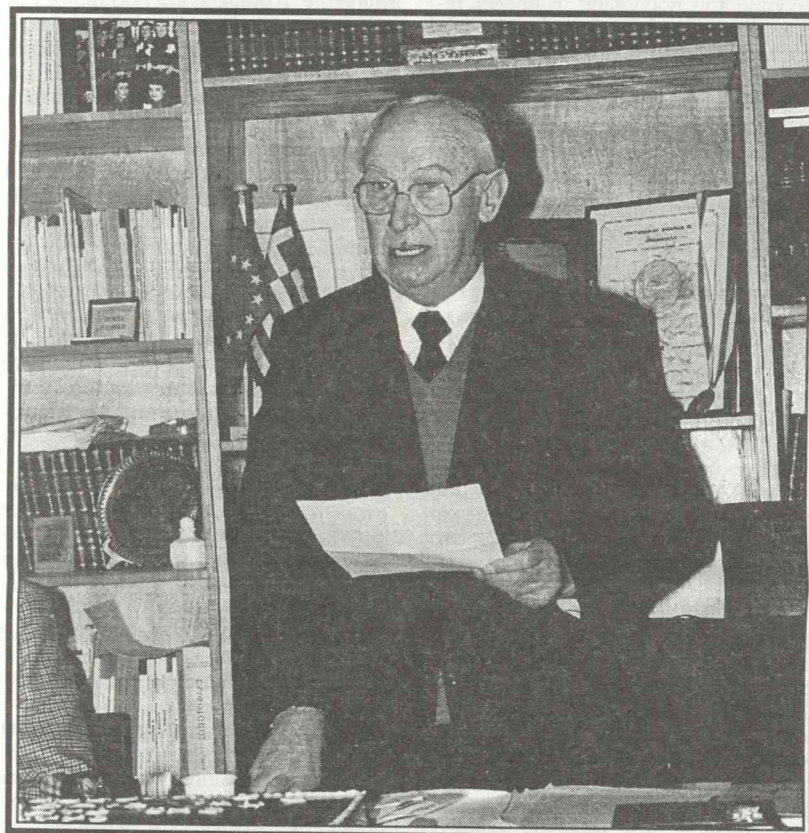
ΣΑΒΒΑΣ Θ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Επικήδειος

Αγαπητέ μας Θανάση,

Μέρα χαράς και γιορτής διάλεξες να φύγεις από κοντά μας. Μας αφήνεις εδώ γεμάτους θλίψη και πόνο. Οι φίλοι σου κι οι συνεργάτες σου στο περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» σε ξεκινάμε σήμερα με δάκρυα στα μάτια. Θα μας λείψεις, Θανάση, όπως μας έλειψαν κι άλλοι κορυφαίοι άνθρωποι του Ζαγορίου. Θα βρεις εκεί πά-

τούν και την Καλουτά και τους Φραγγάδες κι όλο το Ζαγόρι. Για τη ζωή σου και το έργο σου θα μιλήσουν άλλοι, εμείς απλά καταγράφουμε τον άνθρωπο που γνωρίσαμε σ' αυτές τις δραστηριότητες. Αφήνεις πίσω σου μια αξιοπρεπή σύζυγο και τα πολυαγαπημένα σου παιδιά κι εγγόνια. Όλοι μαζί θα κρατήσουμε αιώνια τη μνήμη σου.

Ο αιμνήστος Θανάσης Σακελλαρίδης πάντα πρώτος σε κοινωνικές εκδηλώσεις.

νω τον Κίμωνα Κυριαζή, με τον οποίο δουλέψατε μαζί στο περιοδικό μας, ώστε να σταθεί και να προβάλλει το χώρο του Ζαγορίου. Θα ανταμώσεις εκεί και τους άλλους Ζαγορίσιους, που αποτέλεσαν την ψυχή και την καρδιά του περιοδικού μας. Εκεί ψηλά είναι ο Κώστας Λαζαρίδης, ο Στάθης Λαμπρίδης, ο Κώστας Βαρζώκας, ο Γιάννης Νικολαΐδης, ο Ευριπίδης Γιαννακός και πολλοί άλλοι σεβαστοί κι αγαπημένοι φίλοι. Είμαστε σίγουροι, ότι στη μάζωξη που θα έχετε, θα πεις καλά λόγια για μας που μέναμε εδώ κάτω. Να τους πεις ότι με πάθος κι αγάπη συνεχίζουμε ν' αγωνιζόμαστε για το Ζαγόρι.

Θανάση, σου δίνουμε την υπόσχεση ότι το έργο αυτό, στο οποίο συνέβαλλες και συμμετείχες κι εσύ με όλες σου τις δυνάμεις, θα συνεχιστεί το ίδιο. Να φύγεις ήσυχος κι αναπαμένος. Αφήνεις πίσω σου ανθρώπους που αγα-

Η παρουσία σου στα γραφεία του περιοδικού μας θα μείνει ζωντανή. Για πολλά χρόνια ήσουν εκεί μέσα πρoί κι απόγευμα. Πέρασε από μπροστά σου ολόκληρο το Ζαγόρι.

Μη λυπάσαι ότι θα είσαι μόνος, γιατί εκεί πάνω θ' ανταμώσεις χιλιάδες γνωστούς Ζαγορίσιους.

Ευχόμαστε η Θεοτόκος να σε καλέσει κοντά της και το Θείο Βρέφος ν' απλώσει τα τρυφερά χεράκια του να σε δεχτεί κοντά του. Θανάση ζητάμε την άδειά σου, ώστε αντί για στεφάνι να δώσουμε χρηματικό ποσό στον Άγιο Δημήτριο Φραγγάδων, καθώς και στο μοναστήρι του Βισσοκού Καλουτάς, για το οποίο προσπάθησες κι αγωνίστηκες πολλά χρόνια κι ως είναι αυτή η χειρονομία η τελευταία σου προσφορά.

Αιωνία σου η μνήμη.

Απ. Ντιναλέξης

Δωρεές στη μνήμη Θανάση Σακελλαρίδη

Αντί στεφάνου προσέφεραν στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου και του παρεκκλησίου «Ζωοδόχος Πηγή» Ενορίας Φραγγάδων οι κάτωθι:

- 1) Το περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» 20.000 δρχ.
- 2) Ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορίσιων 10.000 δρχ.
- 3) Η οικογένεια του Ιεροδιδασκάλου Νικολάου Κατσιούρα 10.000 δρχ.
- 4) Οι οικογένειες Ζυκομαρίδη-Κυριαζή και Ιωάννη Ζένιου 10.000 δρχ.
- 5) Η οικογένεια Κων/τίνου Αθ. Βαϊράμη 20.000 δρχ.
- 6) Οι Γρηγόριος Σιαμόπουλος και Ιωάννα Σταυροπούλου 10.000 δρχ.

Επίσης προσέφεραν διάφορα χρηματικά ποσά:

- 1) Ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Τύμφης Ζαγορίου.
- 2) Ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου.
- 3) Η οικογένεια Κλεοπάτρας Ράπτη.
- 4) Οι οικογένειες Ιωάννου Ζούκη και Ιωάννου Γκούρη.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά

Προσφορές στο Μοναστήρι Βισσοκού Καλουτάς

- 1) Το περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» 20.000 δρχ.
- 2) Η οικογένεια Σάββα Θεοδώρου 10.000 δρχ.
- 3) Οι οικογένειες Μουράδου και Ρίζου χρηματικό ποσό.

Προσφορές σε διάφορα ιδρύματα και Ναούς

- 1) Οι ένοικοι της πολυκατοικίας της οδού Γυναικών Πίνδου χρηματικό ποσό στην Ιερά Μονή Ντουραχάνης.
 - 2) Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ανθρακίτη χρηματικό ποσό στον Ιερό ναό Αγίου Νικολάου Αγοράς Ιωαννίνων.
- Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Σύλλογος Καλουταίων και φίλων αυτών

— Στις 25 Δεκεμβρίου 2000 απεβίωσε στις Φραγγάδες Ζαγορίου ο συγχωριανός μας και εκδότης του περιοδικού «Η Καλουτά μας» Αθανάσιος Σακελλαρίδης.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Καλουταίων και φίλων αυτών εκφράζει τα βαθιά του συλλυπητήρια στη σύζυγό του Ελπινίκη, στα παιδιά του και στα εγγόνια του και στη μνήμη του προσφέρει το ποσό των 20.000 δρχ. στην Παναγία Βισσοκού Καλουτάς.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Προσφορές - Δωρεές

Στη μνήμη του προσφιούς και αιμνήστου Θανάση Σακελλαρίδη προσέφεραν αντί στεφάνου στο Σύλλογο Καλουταίων και φίλων αυτών:

- Η οικογ. Δρόσου Ελευθερίου 10.000 δρχ.
- Η οικογ. Κουτσού Χαράλαμπτου 10.000 δρχ.
- Η οικογ. Νάτσιου Κων/νου 10.000 δρχ.
- Η οικογ. Σωτήριου Βέλλη Πελαγίας 10.000 δρχ.
- Η οικογ. Βούρη Ζήση 25.000 δρχ.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου τους ευχαριστεί θερμά.

ΑΛΗΘΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΙΚΟ

Η Δοβρά ήταν ένα μεγάλο χωριό. Ο πληθυσμός της κατά τον περασμένο αιώνα σύμφωνα με τον Αραβαντινό, Λαμπριδη και Χασιώτη αριθμούσε γύρω στους 1.000 και πλέον κατοίκους, οι οποίοι για την εποχή τους πρέπει να είχαν καλή οικονομική επιφάνεια.

Ο Φ.Τ. στο βιβλίο του «Λυχίσματα - Αφηγήματα» αναφέρει ότι στο χωριό μας υπήρχε ένα μεγάλο διόδροφο σπίτι με μαντζάτα και οντάδες και η προπολεμική γενιά το χρησιμοποιούσε στις γιορτές των Χριστουγέννων σαν χαρτοπαικτική λέσχη, σαν πανσιόν. Οι χωριανοί μου το είχαν ονομάσει «Πρεσβεία».

Η αφεντιά μου δεν την έφτασε την «Πρεσβεία». Αρκετοί απ' τη δική μας γενιά κατά παράδοση εθιστήκαμε στο χαρτοπαίγνιο. Και αρκετοί από εμάς ερωτευθήκαμε την ντάμα και τον ρήγα. Στο χωριό μας τη Δοβρά παίζαμε χαρτιά πριάς μορφής, παίζαμε παιχνίδια περισσότερο τεχνικά, πνευματικά και λιγότερο τυχερά. Όπως πρέφα, πρέφα μικρή μιζέρι, κούπες, πικέτο και τυχερά τριανταμία κάσα, τριανταμία βιδαριστή (και ένα κρυφό και ένα φανερό όπως έλεγε χαρακτηριστικά ο νονός μου).

Μετά από τη μετανάστευση στη Γερμανία οι μετανάστες του χωριού μου και ένας φίλος από άλλο Ζαγοροχώρι, από τα Ριζά, μας έφερε τα τυχερά παιχνίδια όπως εικασμένα, πόκα, πόκερ, χαράκι και μια μεταλλαγτή του κουμ-καν σε «Θανάση». Ομολογώ ότι αρκετά εθισμένος στο χαρτοπαίγνιο δέχτηκα

και έμαθα πόκερ και πόκα χαράκι, κούκος κλπ. Όχι όμως το εικασμένο και τον «Θανάση», αυτά τα παιχνίδια δεν με άγγιζαν.

Στους Ασπραγγέλους υπήρχε Σταθμός Χωροφυλακής. Υπήρθησαν αυτόν (κατά τη γνώμη μου) αρκετοί καλοί Σταθμάρχες και αρκετοί μέτριοι και ανεπαρκείς. Οι δεύτεροι απαγορεύαν την χαρτοπαίξια στους καφενέδες στο μεσοχώρι, και μάλιστα και τα τεχνικά παιχνίδια που είναι επιτρεπτά από το νόμο. Υπήρθησαν όμως και αρκετοί, πολύ καλοί ή μάλλον καλοί στα καθήκοντά τους, οι οποίοι όχι όμως δεν απαγόρευαν αλλά έπαιξαν και μαζί με τεχνικά παιχνίδια. Αυτοί είχαν καταλάβει την ποιότητα των χωριανών μας και αφομοιώθηκαν με μας.

Εδώ θα σας διηγηθώ μερικά γεγονότα που έμειναν και δεν τα έβρισκε κανείς. Κατά παράδοση παίζαμε στα καφενεία. Εκτός εάν ο Σταθμάρχης μας το επέτρεπε, οπότε φιλοξενούμαστε σε σπίτια χωριανών μας. Προπολεμικά ήταν το καφενείο του Πυροστιά, το Χάνι του Καμτσόκα, το καφενείο του Καραγιάννη. Στη δεκαετία του '60 άνοιξε η ψησταριά του Γκιζά.

Οι καλικάντζαροι

τον δάσκαλον Γεωργίον Θεοδ. Μπούρη

Μια από τις περισσότερο εντυπωσιακές προκαταλήψεις των ανθρώπων της περασμένης γενιάς, ήταν και αυτή, που αφορούσε την εμφάνιση των Καλικάντζαρων, στα χωριά μας.

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση και τις πεποιθήσεις των προγόνων μας, εθεωρείτο σαν εξεσφιγμένο γεγονός η παρουσία τους, από την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι τα Φώτα. Η δε δραστηριότητά τους, επηρέαζε σοβαρά τη ζωή των χωριανών και δημιουργούσε σύγχυση και καταστάσεις δυσάρεστες στην ψυχολογία κυρίως των παιδιών.

Τα υποχθόνια αυτά πλάσματα περιφέρονταν δήθεν, κατά ομάδες και προτιμούνταν τις ρεματιές, τα λαγκάδια και κάθε απόκρυφο και σκοτεινό δρομάκι του χωριού.

Ό,τι κακό μπορεί να φανταστεί κανείς το είχαν επάνω τους: Κουτσοί, στραβοί, αλλήθωροι, στραβοπόδαροι, τριχωτοί, σωστοί βρυκόλακες. Γύριζαν τις νύχτες εδώ κι εκεί και παρενοχλούσαν τους ανθρώπους. Αλλά, σύμφωνα με τις αφηγήσεις των παλαιότερων, που πολλοί σώζονται και σήμερα, δεν πετυάνονταν αυτό που ήθελαν, γιατί την πάθαιναν από τον μυλωνά, τον γυρολόγο, τον πεταλιότη, τον ταχυδρόμο, τον τοσπάνη, ακόμα και από τον παπά που τον είχαν πάντα στο στομάχι.

Θεωρώ, πως η αποδοχή αυτής της περιέργης λαϊκής παράδοσης, είχε και τα θετικά της στοιχεία. γιατί ο φόβος από τις συνεχείς παρενοχλήσεις των, γινόταν αφορμή να κλειστούν οι άνθρωποι από νωρίς στα σπίτια τους. Φανταστείτε, χειμώνα καρό, τι γίνονταν στην κάθε φαμίλια, με τον παπού και την γιαγιά και γύρω στο αναμμένο τζάκι, τα εγγονάκια, να παρακολουθούν χιλίες δυο ιστορίες και παραμύθια.

Κι έπειτα, εδώ που τα λέμε, η ζωή δεν είναι πάντα στρωμένη με ροδοπέταλα. Χρειάζεται και η τριβή με το κακό, την εκμετάλλευση, την αρπαγή και την κακία. Ο εθισμός στη σκληρότητα, ακόμα και στον πόνο, είναι εφόδια απαραίτητα, που μας διευκολύνουν ν' αντιμετωπίζουμε, τις όποιες δυσκολίες, με ψυχραιμία και αποφασιστικότητα.

Εν πάση περιπτώσει, ήταν ένα έθιμο ολοζώντανο, πολυδιάστατο, χιουμοριστικό, επίκαιρο στην περίοδο των εορτών. Μια πραγματικότητα θα'λεγε κανείς, που έμπαινε γερά στη ζωή. Και παρά τους προβληματισμούς που δημιουργούσε, όμως καλλιεργούσε την φαντασία ή άνοιγε πλατιούς ορίζοντες στο ανήσυχο πειραστικό πνεύμα, για να επινοήσει ιστορίες κομμοτσαγιένες, κάτι που θα μπορούσε να ζητήσει και ο μεγαλύτερος γελωτοποιός. Ενδεικτικά αναφέρω με σε μία:

Την ημέρα των Θεοφανείων και πριν ακόμα βγει ο ήλιος, ο μάγιστρα Κωνσταντής πήρε την καρδιά και κάπως φοβισμένος, πήγε στο γειτονικό ν' αρμύζει. Λίγο πιο πέρα τον παραμόνευε μια ομάδα καλικάντζαρων, με σκοπό να τον χύσουν το γάλα και να τον χτυπήσουν με τις ουρές στο κούτελο. Εκείνος τους κατάλαβε κι αμπαρώθηκε πίσω από την πόρτα. Κι όταν χτύπησε η καμπάνα της εκκλησιάς, έβγαλαν τις ουρές κάτω από τα σκέλη κι άρχισαν να φωλιάζουν:

— Ούβε! Λελούβε!...

— Τι ορέ Κάζο!...

— Φότρωσε να φρωτώσουμε... Έφτασε ο σκολόπαπας με την αγιαστούρα...

Από εκείνη την ώρα ηούλαξε και πάλι πέρα για πέρα το χωριό...

Σημ.: Εκ παραδρομής στο προηγούμενο τεύχος δεν αναφέρθηκε ότι κείμενο «Καλικάντζαροι» του Μ. Κικιόπουλου ήταν από το βιβλίο του «Τσεβάρνι», Β' Τόμος - Ασσογραφία.

Εδώ συνέβησαν κάποια γεγονότα που αν και πέρασαν κάποια χρόνια δεν ξεχάστηκαν.

Ψησταριά Γκιζά, Δεκαετία '60-'70: Ο Α..... ήταν τσαχπίνης και ωραίος στα χαρτιά, γνώστης πολύ καλός της πρέφας αλλά και αρκετά νευρικός (και τσαντιζόταν από το τίποτε). Η αφεντιά μου παρ' ό,τι μέτριο παίκτης ή μάλλον κακός στην πρέφα, του ήξερα τον σφυγμό του νευρίαζα, έκανε τον έλεγχο του παιχνιδιού και πλήρωνε το κιλό το ψητό και τις σχετικές μπίρες που ήταν το στοίχημα του παιχνιδιού. Η πρέφα τελείωνε το ψητό και οι μπίρες στο τραπέζι, ο λόγιος του χωριού μας στην παρέα και η βραδυά περνούσε ευχάριστα.

Γεγονός δεύτερο: Κάποτε στο χωριό παίζαμε χαρτιά ως συνήθος· αυτό διεδόθη — ο ατσίδας Σταθμάρχης το έμαθε και αντί για μένα που πράγματι είχα παίζει χαρτιά κάλεσε στο Σταθμό τον ξάδελφό μου, που είχε το ίδιο επίθετο και δεν είχε καμία σχέση με την τράπουλα, και του έκανε την σχετική παρατήρηση και ήταν η εποχή της 21ης Απριλίου. Πιάστην, δέστην τον ξάδελφό μου το τι μου έσυρε δεν γράφεται. Εγώ απάθη και μειδιών τον αντιμετώπιζα. Την άλλη μέρα όμως τα είπε στον αειμνήστο πατέρα μου και το γεγονός έλαβε άλλη διάσταση.

Γεγονός τρίτο: Ο Φ..... ήταν επιστάτης της ΜΟΜΑ. Ο Σταθμάρχης δεν μας επέτρεψε να παίξουμε χαρτιά στους καφενέδες της πλατείας και μας πήρε στο σπίτι του που είχε νοικιασμένο στο χωριό.

Η γυναίκα του μας δέχτηκε με πολύ κομψό τρόπο. Τι δεν μας προσέφερε, του πολυλού του γάλα όπως λέμε· Ο Φ..... έκανε και οι οικονομίες του ήταν τοποθετημένες — κρυμμένες — στην μεσάντρα, οπότε σε αραδιά διαστήματα σηκώνονταν και την άνοιγε και έπαιρνε ορισμένα χρήματα και συνέχιζε το παιχνίδι. Αυτό το αντιλαμβάνεται η κομψή κυρία, αγριεύει και φωνάζει δυνατά: —Φ....., Φ....., μακριά από την μεσάντρα.

Γεγονός τέταρτο: Ο νονός μου ήτο ωραίος τύπος και συζητούσε γύρω από τα χαρτιά τις μέρες των Χριστουγέννων· μας διηγήθηκε με πολύ χιούμορ το εξής γεγονός: Ότι χωριανός μας πήγε σε γειτονικό χωριό με το γαϊδούρι του φορτωμένο τέσσερα δοχεία τυρί να το πουλήσει. Τα πούλησε αμέσως αλλά στο καφενείο έπαιζαν χαρτιά. Ο «διάβολος» τον έβαλε και συμμετείχε κι αυτός. Αφού έδεσε το γαϊδούρι του σε στρίορα κοντινού αλωνιού και αφού πέρασε εικοσιτετράωρο και πλέον, χάθηκε το προϊόν από την πώληση του τυριού. Τώρα τι να κάνει! Τι να πει στη μάνα του; Περνάει απ' τη βρύση του Πασά γεμίζει τους τενεκέδες με νερό, βάζει μέσα ορισμένα ντροχάλα (μεγάλα λιθάρια) για να έχουν κάποιο βάρος και δικαιολογείται στη μάνα του ότι δεν πουλήθηκε το τυρί! Ο νονός μου όταν είχε κέφι και όρεξη και τα διηγείτο οι ώρες περνούσαν πολύ ευχάριστα και ωραία. Ανεπαίσθητα για το χωριό!

Μια άλλη φορά ο Ενωμοτάρχης του χωριού μας ήταν δύσκολος. Βρε κακέ, βρε κακί δεν μας άφηνε να παίξουμε χαρτιά στο καφενείο. Σε μηδέν χρόνο πήγαμε σε σπίτι χωριανού μας, παραμονές Πρωτοχρονιάς άλλωστε ήταν.

Το παιχνίδι ήτο βιδαριστή τριανταμία. Οι μάρκες γίγαντες, οπότε στο τέλος κάποιος συμπαίκτης μας έμεινε με αρκετούς γίγαντες μπροστά του. Στα χαμένα περίμενε να δραχμοποιηθούν· το αντίκρουσμα των γιγάντων είχε παι-

χτεί και είχε χαθεί. Φτωχά εκείνα τα χρόνια αλλά πιο πολύ σιμά στην ευτυχία και στην ανθρωπιά· οπότε ακούγεται η φωνή χωριανού μας «Πάρ' τους γίγαντες και πάμε να φύγουμε, εγώ γιορτάζω θα φτιάξει ένα μπιάμι η Κ.....» (αδελφή του κατόχου των φασουλίων και κουνιάδα του συμπαίκτη που γιόρταζε και του φώναζε να φύγουν).

— Πάψε Β..... σε παρακαλώ! Ακούγεται η φωνή του κατόχου των φασουλίων. Εγώ χάνω!

Αξέχαστες στιγμές. Δεν τις νικάει ο χρόνος. Βέβαια εμείς ερωτευμένοι με την τράπουλα είχαμε πειράγματα μεταξύ μας που ξεπερνούσε κάθε όριο σεβασμού και αξιοπρέπειας. Ο γραφών πείραζε σκληρά τους συμπαίχτες του. Εδώ θα σας περιγράψω τι μου έκανε χωριανός μου νομικός:

Ο έμπορος, ο επαγγελματίας, ο μετανάστης, ο νομικός και δυο άλλοι χωριανοί, η παρέα μας. Μας πήρε ο νομικός στο σπίτι του μετά την εκκλησία και παίζαμε πόκα, χαράκι και άλλες μεταλλαγές, «κούκο» κλπ. Βάλαμε ώρα μέχρι τις 2 μ.μ.

Ο νομικός κέρδιζε και μας έδωσε. Εμένα χαρακτηριστικά μου είπε, το απόγευμα στο σπίτι σου· ξέροντας ότι κάτι τέτοιο δεν μπορούσε να γίνει διότι υπήρχε ο πατέρας μου. Οπότε με πλησίαζε ο «πανούργος» μετανάστης ο έμπορος και η αφεντιά μου. Καταστρώναμε το σχέδιο. Ευρέθη το σπίτι. Ητο η οικία «μελαμψού» χωριανού μας. Ο νομικός έχασε τα κερδισμένα και αυτά που είχε μαζί του· οπότε σε κάποια στιγμή βγάδι δυο σπέρτα από το σπιρτοκούτι του μου τα αφήνει στα χρήματα που είχα μπροστά μου. Παιρνε δυο χιλιάδες και συνεχίζει. Εγώ αυτομάτως σωματώ το παιχνίδι και του απαντώ σε σοβαρό ύφος: —Στον πόλεμο δεν δίνουν πολεμοφόδια για να σε πολέμησει ο αντίπαλος. Στο σημείο αυτό αρχίζει το δούλεμα. Ο μετανάστης έβαλε κι αυτός το αλατοπίπερο. Στο τέλος είπαμε ότι ο νομικός είχε αντίκρουσμα και συνεχίσαμε. Το διχίλιον χάθηκε κι έτσι τελείωσε και το παιχνίδι.

Ημέρα Δευτέρα. Το μαγαζί ανοίγει στα Γιάννινα. Ο νομικός παρουσιάζεται μ' ένα μάτσο χιλιάρικά μου επιστρέφει το διχίλιον μπροστά στον πατέρα μου επιδεικτικά· και λέει ότι δήθεν είχε ξεχάσει το πορτοφόλι του και χτες Κυριακή δανείστηκε στο χωριό το ποσό αυτό. Το μεσημέρι κρατήσαμε για φαγητό στο σπίτι τον ξάδελφό μου και ο γέρος μου μου έδωσε την αιχμή: —Ποιός στη χώρα μας να μας φέρουν και διχίλιον. Η αφεντιά μου ένοιωσε σαν να με εκτελούσαν εκείνη τη στιγμή.

Ο νονός μου μού κόλλησε τον εξής μύθο: Ότι κάποτε δήθεν εγώ ήμουν ξενόκτης λόγω χαρτοπαίξιας. Και το πρώτο πήρα το λεωφορείο για το χωριό μου τη Δοβρά. Βγαδώντας εισπήγιο στον εισπράκτορα του έδωσα δήθεν κάποιο χαρτονόμισμα και δεν μου έδωσε σε ρέστα αμέσως. Στο Ροδοβάνι δήθεν με πήρε ο ύπνος. Με σκονάει στον ώμο και μου λέει: —Τα ρέστα σας κύριε, κι εγώ είπα ένα μεγάλο πάσο...

Δυστυχώς σήμερα που γράφω αυτό δεν ζουν ούτε ο νομικός, ούτε ο μετανάστης, ούτε ο έμπορος, ούτε ο νονός μου, ούτε ο κουνιάδος του, ούτε κι ο μελαμψός σπιτονοικίρης. Προ μηνών κηδεύσαμε και τον άλλο χωριανό μας που είχε αφήσει το γαϊδούρι δεμένο, νησιτικό και απότομο ένα 24ωρο στον στρόφιρα αλωνιού γειτονικού χωριού. Υπάρχει ο οδηγός, ο επαγγελματίας απ' την παρέα, ο λόγιος και τέσσερις με πέντε χωριανοί. Η γενιά μας φεύγει και μαζί με αυτήν και η ωραία ζωή του χωριού μου. Τέλος μιας καλής εποχής. Ας ευχηθώ όμως ότι η καινούρια εποχή θα καλύτερεύσει και θα γίνει κι αυτή ωραία και ζωντανή.

Μιχ. Γ. Κομπ.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ
κ. ΑΛΙΚΗΣ ΣΤΑΡΑ-ΓΑΛΕΡΙΔΟΥ

Προς τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ.

Είναι γνωστό ότι το ξεκίνημα της νέας χιλιετίας δίνει πολλές ελπίδες και στην περιοχή Ζαγορίου για επιβίωση, ανάδειξη, ανάπτυξη της Πολιτιστικής μας Κληρονομιάς.

Η ικανότητά σας για τη λύση των πολλαπλών προβλημάτων του Δήμου είναι αναμφισβήτητη και τα αποτελέσματα εμφανή.

Στην προσπάθειά σας αυτή μπορούν και πρέπει να βοηθήσουν επιστημονες που έχουν ασχοληθεί με την περιοχή σε θέματα σχετικά, προσφέροντας συμβουλευτικά στο Δήμο, τις πολύτιμες εμπειρίες τους.

Έτσι, ξεκινώντας από εμένα, αποφάσισα να προτείνω στο συμβούλιό σας να δεχθείτε, χωρίς αμοιβή, τις υπηρεσίες μου για θέματα μελέτης, διατήρησης και ανάπτυξης της Πολιτιστικής μας Κληρονομιάς. Επίσης σας γνωρίζω ότι μπορώ να σας διαθέσω στοιχεία από το προσωπικό μου αρχείο το οποίο χρονολογείται από το 1954.

Είμαι στη διάθεσή σας για κάθε πληροφορία.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Αλίκη Στάρα - Γαλερίδου

Το Δ.Σ. Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου με την απόφαση 83/2000 της 12/7/00 αποδέχεται ΟΜΟΦΩΝΑ την αφιλοκερή προφορά υπηρεσιών της κ. Στάρα-Γαλερίδου Αλίκης ευχαριτώντας την θερμά.

ΕΞΧΩΡΙΣΤΗ
ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ
ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Συνεχίζοντας την παράδοση των μεγάλων Πανωσουδενιωτών γιατρών Τσιτσάνη, Μπίλιου, Μπαντά, Δόνου, Φωτιάδη, η κ. Ανδροίκη Φωτιάδη, νευρολόγος ψυχίατρος, άφησε την πολύ επιτυχημένη καριέρα της στο νοσοκομείο του Ερυθρού Σταυρού για να προσφέρει στον τόπο της.

Τοποθετήθηκε Διευθύντρια της Ψυχιατρικής Κλινικής του Νοσοκομείου Χατζηγκώστα, έχοντας συγχρόνως και την ευθύνη των προγραμμάτων «Ψυχαγωγός».

Στην εκλεκτή επιστημονία, στον εξαιρετικό άνθρωπο, εγκάρδια συγχαρητήρια.

Γιώργος - Ελένη Δούβλη

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΑΘΛΙΟΤΗΤΩΝ

Κάποιοι...άσπονδοι φίλοι, αυτές τις μέρες, σε ρόλο αστειών...καλικάντζαρών (παρά το πέρασ του Δωδεκαμήνου...), βγήκαν νύχτα από τις τρύπες τους, πήραν τα σινεργά τους (πινέλα, μπογιές και...λάσπη, που φαίνεται, ξέρουν καλά να δουλεύουν) κι άρχισαν να ρυπαίνουν τον τόπο, εκεί στην είσοδο του Ζαγορίου, στον κάμπο των Ασπραγγέλων, γράφοντας ανόητα και κακόγυστα συνθήματα εναντίον μου, σαν συμπλήρωμα αθλήων υπονοούμενων, περί συνδιαλλαγής κλπ.

Όλα αυτά, γιατί κατά τις πρόσφατες Δημαιορεσίες στο Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου, «δεν συνεμορφώθη με τις εντολές τους» και ψήφισα για πρόεδρο του Δ.Σ. τον μέχρι σήμερα πρόεδρο κ. Ν. Σιούλα και όχι τον έτερο των υποψηφίων, από την ίδια παράταξη κι αυτός (της πλειοψηφίας). Γιατί δεν δέχτηκα να γίνω συραφές και συμμέτοχος στις παρασκηνιακές, παραδημοτικές ίντριγκες και τα διάφορα (πίσω από τις πλάτες μου), τεκταινόμενα σχέδια, δρομολογώντας από τώρα μια παρατεταμένη προεκλογική περίοδο, με μόνο και σίγουρο αποτέλεσμα (κα-

τά τη γνώμη μου) την παράλυση του Δήμου, σε μία κρίσιμη διατίκα για τα χωριά μας. Γιατί δεν δέχτηκα να συνανέσω σε τέτοιες παρωχημένες πρακτικές, ριζικά αντίθετες με πάγιες θέσεις μου, κατά την πολύχρονη ενασχόληση με τα του Ζαγορίου.

Εγώ αναμείχτηκα στα Δημοτικά, στις τελευταίες εκλογές, με σημαία τη συνένωση των προσπαθειών και όχι τις ρήξεις και αντιπαράθεσεις, που μόνο ζημιά προκαλούν. Και με την υπόσχεση, σε όσους με τίμησαν με την ψήφο τους, πως η συνεισφορά μου θα είναι εποικοδομητική από όποια θέση η ψήφος τους με τάξει κι όχι να ικανοποιήσω εμπάθειες και απωθημένα, από τα οποία πιθανόν να εμφορούνται οι φίλοι μου... ρυπογράφοι. Και λυπάμαι διπλά γιατί τους ξέρω και γιατί δεν το περίμενα απ' αυτούς. Εγώ, ασφαλώς και δεν πρόκειται να τους ακολουθήσω στον κατήφορο τους.

Απλά θλίβομαι για την κατάντια, που κάθε άλλο παρά συνάδει στο ήθος και την ευπρέπεια των Ζαγοριανών.

Βασίλης Τζιόβας
Δημ. Σύμβουλος
Κεντρικού Ζαγορίου

ΑΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟΥ

του Φιλήμονα Καραμήτσου

Η βραδιά του Σαββάτου για τους βιβλιόφιλους Παννινιώτες ήταν ζεστή και προπαντός ερεθιστική. Ένας νέος συγγραφέας της πόλης, ο Δημήτρης Τσεκούρας, παρουσίασε στη Δωδώνη το πρώτο του βιβλίο, ένα θεατρικό έργο με τίτλο «Ο επισκέπτης».

Για την ακρίβεια, το βιβλίο το παρουσίασε ο εκδότης του Γιώργος Χρονάς, ποιητής, αλλά και εκδότης όπως είναι γνωστό των εκδόσεων «Οδός Πανός» και του ομώνυμου περιοδικού.

Λίγο αμύηχνα ξεκίνησε η παρουσίαση, ίσως και γιατί το κοινό ήταν ετερόκλητο: Φίλοι και συγγενείς, βιβλιόφιλοι και άνθρωποι του θεάτρου, συγγραφείς και ζωγράφοι, πανεπιστημιακοί και φοιτητές, γέμισαν τον όροφο του βιβλιοπωλείου και αποδείχτηκαν ένα δεκτικό και πρόθυμο να συμμετάσχει κοινό.

Τον πάγο έσπασε ο ίδιος ο κ. Χρονάς, ο οποίος αξιοποίησε και την εμπειρία του από τις ραδιοφωνικές συνεντεύξεις στην ΕΡΑ. Ομιλήθηκε την πρώτη φορά που συνάντησε το συγγραφέα, όταν και του άφησε στην Αθήνα το χειρόγραφο, φωτώντας τον αν μπορεί να εκδοθεί. «Το κείμενο ήταν άνογο και φυσικά μπορούσε να εκδοθεί» είπε. Για την «Οδό Πανός» ο κ. Χρονάς υπογράμμισε ότι ήταν πάντα ένας εκδοτικός οίκος που έπαιρνε όσα πετούσαν οι άλλοι και τα έβγαζε στο προσκήνιο κάνοντας

δυνατή τη συνάντηση του βιβλίου με τον αναγνώστη.

Ο ίδιος ο συγγραφέας δήλωσε μάλλον αμήχανος αφού παρουσιαζόταν μπροστά σε ένα δικό του κοινό, γρήγορα όμως και με τις συνεχείς δημοσιογραφικές ερωτήσεις του κ. Χρονά, άρχισε να χαλαρώνει και να μιλάει για το βιβλίο του.

Θέλει, όπως είπα αν το δει και στην σκηνή, όπως είναι φυσικό, και μάλιστα το φαντάζεται μεθοδικούς σκηνωτικούς με σε ένα σκοτεινό σκηνικό, κάτι εύκολονόητο γι' αυτούς διάβασαν το έργο. Τρεις χαρακτήρες επί σκηνής, πρόσωπα που το ένα συμπληρώνει το άλλο, κομμάτια ίσως ενός μόνου ανθρώπου σε μία συνολικά εκ των έσω.

Ο «επισκέπτης» θα αναστήσει το πέπλο της μνήμης, θα αναπαράξει τα ύδατα ζωής έτσι κι αλλιώς παραμένον και θα αποκαλύψει σχέσεις και μυστικά που είναι αδύνατα να μείνουν κρυφά χωρίς κόστος. Οι ήρωες θα ήθελαν να ζουν ευτυχισμένοι «εξαπατώντας από το παρόν». Ίσως αυτή όμως να ήταν μία δυστυχισμένη ζωή.

Το σίγουρο είναι ότι η πόλη κέρδισε ένα συγγραφέα. Θα επανέλθουμε βεβαίως.

Αναδημοσίευση από την εφημερίδα
«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ»
της 13/12/2000

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ
ΠΕΤΡΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Ο Σύλλογος των εν Ιωαννίνους Πετριωτών «Η ΠΕΤΡΑ» μαζί με την Αδελφότητα των Απανταχού Πετριωτών (μέσα σε μια πανηγυρική ατμόσφαιρα) έκοψαν τις βασιλόπιτες την Πρωτοχρονιά το μεσημέρι μετά τη Θεία Λειτουργία στην «ΠΕΤΡΑ».

Τις εκδηλώσεις (όπου παραβρέθηκαν σχεδόν όλοι οι χωριανοί) τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου κ. Σωτήριος Σπυριδάκης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αν. Ζαγορίου κ. Κων/νος Δαλαγγέλης, οι Τοπικοί Φορείς του χωριού και πολλοί φίλοι.

Τον χαιρετισμό των εκδηλώσεων μαζί με τις ευχές του σε όλους απηύθυνε ο Πρόεδρος του Συλλόγου των εν Ιωαννίνους Πετριωτών κ. Κων/νος Τσολιός ο οποίος είχε και την ευθύνη της εκδήλωσης.

Χαιρετισμό απηύθυναν επίσης ο Δήμαρχος κ. Σωτήριος Σπυριδάκης, ο Πρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου κ. Κων/νος Δαλαγγέλης, ο εκπρόσωπος της Εκκλησιαστικής Επιτροπής κ. Ηλ. Τσούζιος και ο Ταμίας της Αδελφότητας κ. Αθ. Κασιόπουλος.

Οι τυχερές που βρήκαν τα φλουριά (από τις βασιλόπιτες) ήταν η κ. Κική Δαλαγγέλη και η κ. Γιώτα Σιαμέτη στις οποίες ευχόμαστε πάντα τύχη, υγεία και οικονομική ευτυχία.

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ
ΣΤΟ ΔΙΔΟΦΟ

Το Σάββατο 20 Ιανουαρίου ο Εξοραϊστικός Σύλλογος Διδόφου έκοψε την πίτα του στο χωριό.

Εκτός από τα μέλη του παρέστη στην εκδήλωση και ο Δήμαρχος Κ. Ζαγορίου, καθώς και πολλοί συνδημότες άλλων χωριών.

Το φλουρί έπεσε στον κ. Στέλιο Τσιαλίκη που από φέτος ανέλαβε την εκμετάλλευση του παραδοσιακού καφε-τσιπουράδικου στα Κάτω Σουδενά μαζί με τον φίλο του Βασίλη Χρήστου.

Στο φλουρί αντιστοιχούσε ένα C.D. του Π.Σ.Ζ. που δώρισε στο Σύλλογο ο Πρόεδρος Πολύβιος Καραός.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Αλίκη Στάρα - Γαλερίδου
Αρχιτέκτων
Διευθύντρια του ΣΤΕΗΤ

Θέμα: "Κτίριο Κέντρου Ενημέρωσης στον κάμπο των Ασπραγγέλων"

Κύριε Διευθυντά,

Παρακολουθώ κάθε φορά με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα γραφόμενα στην εφημερίδα "Το Ζαγόρι μας". Τελευταία γίνεται λόγος για το κτίσμα του Κέντρου Ενημέρωσης που κτίζεται στον κάμπο των Ασπραγγέλων και για το οποίο θέλω να σας αναφέρω, λόγω ειδικότητας, τα παρακάτω:

Στο Ζαγόρι τα οικιστικά σύνολα αλλά και τα μεμονωμένα κτίσματα και κτίρια Δρόμοι, Γεφύρια, Εκκλησίες, Σχολεία, Σπίτια κ.ά. μας άφησαν αξιόλογες μορφές με τέλει κατασκευαστικές λύσεις προσαρμοσμένες, στο φυσικό περιβάλλον.

Έγιναν για το Ζαγόρι πολλές μελέτες από Ιστορικούς, Αρχαιολόγους και Αρχιτέκτονες και αφού αξιολογήθηκαν με διεθνή κριτήρια χαρακτηρίστηκαν οι οικισμοί διατηρητέοι και αποτελούν "Αρχιτεκτονική μας κληρονομιά".

Η προστασία, ανάπτυξη παλαιών κτισμάτων και η κατασκευή νέων ακολουθούν το Π.Δ. του 1979 και οι μελέτες ελέγχονται από την Αρχιτεκτονική Επιτροπή.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω το κτίριο του Κέντρου Ενημέρωσης σχεδιάστηκε και κρίθηκε από τις αρμόδιες επιτροπές. Δεν θεωρώ εύκολο να σχεδιαστεί σε ένα γυμνό τοπίο, ένα ειδικό κτίριο με πρωτόγνωρη αλλά και αναγκαία για την εποχή μας λειτουργία. Το έργο πρέπει να κριθεί μετά την ολοκλήρωσή του και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

Τέλος πρέπει να προσθέσω μερικά παραδείγματα ειδικών κτιρίων στο Ζαγόρι που πρέπει να δώσουν στον μελετητή πολλά μορφολογικά στοιχεία.

Κάτω Πεδινά: Σχολείο - Παρθενάγιο, δώροφο, σε επίπεδο έδαφους, με άξονα συμμετρίας, πορτοσιά χωρίς στέγαστρο αλλά με μικρή κεντρική προεξοχή στην πρόσοψη.

Καπέσοβο: Σχολείο, δώροφο, με άξονα συμμετρίας και πορτοσιά με δυσανάλογο στέγαστρο, αισθητικά το κτίριο επιβάλλεται με τον όγκο του. Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Με εκτίμηση

Αλίκη Στάρα-Γαλερίδου
Αρχιτέκτων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η κοινότητα Πατιγκίου προγραμματίζει εκδρομή στην Ιταλία και συγκεκριμένα στον Εθνικό Δρυμό του Αμπρούτσο.

Αναχώρηση το απόγευμα της Κυριακής 25 Μαρτίου και επιστροφή Παρασκευή πρωί 30 Μαρτίου.

Δηλώσεις συμμετοχής έως: 15 Φεβρουαρίου στην Κοινότητα Πατιγκίου.

Ο Πρόεδρος
Λεων. Τσουμάνης

Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων

Στις 6 Ιανουαρίου ημέρα Σάββατο έγινε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας για το 2001 του Πολιτιστικού Συλλόγου

Ασπραγγέλων. Ακολούθησε εορτή για τα παιδιά του χωριού όπου ειπώθηκαν τραγούδια, ποιήματα και μοιράστηκαν δώρα.

Στην ομιλία του ο πρόεδρος του Συλλόγου Γκοζίνιας Ξενοφών ευχήθηκε καλή χρονιά σε όλους τους χωριανούς και τα μέλη και τους ευχαρίστησε

για την παρουσία τους σε όλες τις εκδηλώσεις του Συλλόγου.

Την εκδήλωση χαιρέτησαν με τις ευχές τους ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου Γαβριήλ Παπαναστασίου

όπως και ο πρόεδρος του τοπικού Διαμερισματος Ασπραγγέλων Παναγιώτης Κάτσενος. Το φλουρί της βασιλόπιτας φέτος το κέρδισε ο χωριανός μας Ναπολέων Νάτσας σπουδαστής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης όπου και πήρε το δώρο του Συλλόγου μια εικόνα της Παναγίας.

Το πανηγύρι του Αγίου Μηνά τον Αύγουστο του 2000

Το Σάββατο, στις 5 Αυγούστου του 2000, έγινε το ετήσιο παραδοσιακό πανηγύρι, που οργανώνει η Αδελφότητα του Αγίου Μηνά, στην πλακόστρωτη κεντρική πλατεία του χωριού.

Στο πανηγύρι, συμμετείχαν εκτός από τους κατοίκους και τους φίλους του χωριού, και πολλοί κάτοικοι από τα γύρω χωριά, καθώς και από τα Ιωάννινα.

Με την παρουσία τους, μας τίμησαν ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου κύριος Γαβριήλ Παπαναστασίου και ο Δημοτικός Σύμβουλος κύριος Βασιλείος Μπούρης. Η βραδιά, ξεκίνησε με ένα σύνομο καλωσόρισμα από τον πρόεδρο της Αδελφότητας, Βασίλη Π. Στεργίου, ενώ το χορό, άνοιξε ο πάρεδρος του χωριού, Οδυσσεύς Καμιλέτας.

Η διασκέδαση άρχισε από νωρίς το βράδυ, και κράτησε με μείωστο κέφι και ενθουσιασμό, μέχρι το ξημέρωμα. Μεγάλος μας σύμμαχος, υπήρξε ο πολύ καλός καιρός.

Έτσι, τη γλυκιά εκείνη Αυγουστιάτικη βραδιά, το μικρό χωριό μας, γέμισε με κόσμο, κέφι, ζωντάνια και χαρά, δικαιώνοντας τις προσδοκίες μας και επιβεβαιώνοντας τις προσπάθειές μας, στο να

καθερώσουμε αυτό το πανηγύρι, ως θεσμό.

Ιδιαίτερα μας χαροποίησε η ικανοποίηση του κόσμου, η οποία ήταν εκδήλητη και η οποία εκφράστηκε με σχόλια για την καλή και άρτια οργάνωση και διεξαγωγή της εκδήλωσης. Οργάνωση, η οποία ήταν συνέπεια της μεγάλης προσπάθειας μικρών και μεγάλων, που εργάστηκαν πυρετωδώς και με ζήλο. Ιδιαίτερα, αξίζει να αναφερθούμε στα νέα παιδιά του Αγίου Μηνά, που βοήθησαν πολύ στο στήσιμο μα και στο μάζεμα του χώρου. Στα παιδιά αυτά, αξίζει πραγματικά ένα μεγάλο μπράβο, καθώς και ένα μεγάλο ευχαριστώ, από τη μεριά όλων μας.

Για εμάς λοιπόν, ιδιαίτερα εμψυχωτική, ήταν η εκδήλωση του ενθουσιασμού και της ικανοποίησης του κόσμου, και είναι αυτό ακριβώς που αποτελεί ισχυρό κίνητρο, έτσι ώστε να καταβάλουμε πιο πολύ προσπάθεια του χρόνου, και το πανηγύρι μας, να είναι ακόμα καλύτερο.

Ευχαριστούμε λοιπόν πολύ τον κόσμο για την αγάπη του, που είναι η πρώτη και η πιο σημαντική κινητήριος δύναμη για να πάει μπροστά οποιαδήποτε νέα προσπάθεια. Εμείς, ανανεώνουμε το ντεβού μας, για το 1ο Σάββατο του Αυγούστου του 2001 και δηλώνουμε από τώρα έτοιμοι να δώσουμε γι' αυτό, τον καλύτερό μας εαυτό.

Τζιωμακά Ράνια

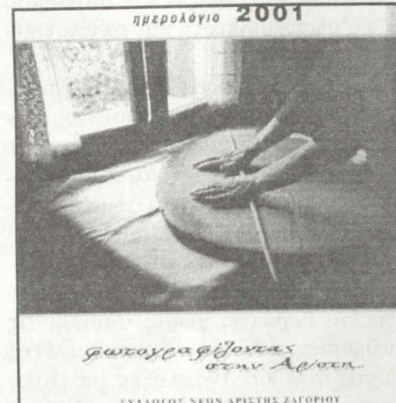
Παράκληση, τα ρεπορτάζ που γίνονται να στέλνονται εγκαίρως, για να μη διαβάζουμε μεσοχείμωνα για τα πανηγύρια μας του καλοκαιριού.

Η Σ.Ε.

Το ημερολόγιο του Συλλόγου Νέων Αρίστης

Ο παραπάνω Σύλλογος της Αρίστης, μας έχει συνηθίσει, περιοδικά, σε εκπλήξεις. Μία απ' αυτές, πρόσφατη, είναι και η έκδοση καλλιτεχνικού ημερολογίου, για τον καινούριο χρόνο 2001.

Βασικά, μετουσίωσε, σε καλλιτεχνική προβολή, μια εκπαιδευτική προσπάθεια που έγινε, το περασμένο καλοκαίρι, με συνεργάτες τη νε-

ολαία του χωριού που έκαναν διακοπές στην Αρίστη και αντικείμενο τη φωτογραφία.

Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να καθοδηγηθούν παιδαγωγικά από τον εκπαιδευτικό Γιώργο Γέτη και στην τεχνική και αισθητική της φωτογραφίας από τον έμπειρο φωτογράφο Κώστα Ζήση, αμφότεροι Αρίστινοι.

Τόσο η ιδέα όσο και η όλη προσπάθεια ήταν επαινετές, γιατί το αποτέλεσμα δικαιώσε τις όποιες προσδοκίες. Θα πρόσθετα, ακόμα, πως η πρωτοβουλία αυτή αξιολογείται, επί πλέον, γιατί έτσι δίνει ευκαιρίες και περιεχόμενο στη νέα γενιά των Αριστινών να ασχοληθεί με συγκεκριμένο καλλιτεχνικό αντικείμενο, να επικοινωνήσει μεταξύ τους και, σε τελευταία ανάλυση, να συνδεθεί βιωματικά με το πατρίο - αν όχι γενέθλιο, σε πολλές περιπτώσεις - χώρο της Αρίστης.

Κατατοπιστικό σημείωμα για τη μεθόδευση της όλης εργασίας, είναι ενσωματωμένο στο ημερολόγιο, για τους ενδιαφερόμενους.

Προσωπικά νιώθω την υποχρέωση να συγχαρώ όλους τους παρόντες αυτής της προσπάθειας.

Στ. Συκιώτης

Νέο τουριστικό κατάστημα στο Μονοδένδρι

Από τις αρχές του νέου έτους, ένα ακόμα τουριστικό κατάστημα άρχισε να λειτουργεί στο Μονοδένδρι. Πρόκειται για το πολύ κομψό κατάστημα με είδη λαϊκής τέχνης του συγχαριανού μας Νίκου Γ. Λαδιά.

Ευχόμαστε στο νέο καταστήματάρχη καλές δουλειές.

Σ.Θ.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΔΗΜΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου

Διαπαραταξιακό Προεδρείο και Δ.Ε.

Με τη δεύτερη ψηφοφορία αναδείχθηκε πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου στο Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου. Αν και υπήρχαν τρεις υποψήφιοι από την πλειοψηφία, πρόεδρος εξελέγη ο κ. Χρήστος Παπατόλης που προτάθηκε από τον δήμαρχο κ. Σωτ. Σπυριδάκη. Αντιπρόεδρος ο κ. Ηλίας Κίτσιος από τη μειοψηφία και γραμματέα επανεξελέγη ο κ. Γιάννης Μητσόπουλος (πλειοψηφία).

Στην εκλογή δύο μελών της δημοτικής Επιτροπής (πρόεδρος είναι ο δήμαρχος), έγινε η μεγάλη έκπληξη και εξελέγησαν οι επικεφαλής των δύο παρατάξεων της μειοψηφίας κ.κ. Βασ. Σπύρου και Γιάννης Ρούσας.

Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου

Επανεκλογή του προέδρου στο Δ.Σ.

Ο κ. Ν. Σιούλας επανεξελέγη πρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου του Δήμου Κ. Ζαγορίου με ψήφους 6 έναντι 5 του κ. Καραγιάννη ο οποίος ήταν σύμβουλος της πλειοψηφίας και υποστηρίχθηκε από την αντιπολίτευση.

Αντιπρόεδρος εξελέγη ο κ. Β. Ζαρκάδας και Γρ. ο κ. Π. Τσουμάνης. Για τη δημοτική επιτροπή εξελέγησαν ο κ. Κλούμπας και ο κ. Τζιόβας (της αντιπολίτευσης).

Αξίζει να αναφερθεί πως στην συνεδρίαση ο μέχρι τότε πρόεδρος του συνδυασμού της πλειοψηφίας κ. Β. Μπούρης κατέθεσε μακροσκελή επιστολή ανεξαρτητοποίησης στην οποία καταφέρατε κατά της Δημ. Αρχής για διάφορα θέματα.

Δημαίρεσις Δήμου Τύμφης

Στις εκλογές της 7-1-2001 για την ανάδειξη οργάνων εκλέχθηκαν οι παρακάτω:

Για το Δημοτικό Συμβούλιο: Τσουμάνης Άρης Πρόεδρος, Σακελλαρίδου Ευφροσύνη Αντ/ρος, Τσουμάνη Αμαλία Γραμματέας.

Για την Δημοτική Επιτροπή:

Α) Τακτικά μέλη
Δεμάς Γεώργιος
Ντιναλέξης Απόστολος
Β) Αναπληρωματικά μέλη
Μπούλης Αντώνης
Καρβούνης Γεώργιος
Στη θέση του Αντιδημάρχου, κατά πληροφορίες, παραμένει ο Γεώργιος Καρβούνης.

Για τον κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΜΠΟΥΡΗ Δημοτικό Σύμβουλο Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου

Λάβαμε την από 7-1-01 δήλωσή σας περί ανεξαρτητοποίησης, την οποία καταθέσατε στο Δημ. Συμβούλιο. Επειδή στη δήλωσή σας αναφέρατε σε ζητήματα και θέσεις που αφορούν στην εν γένει συμπεριφορά σας στη λειτουργία του Δήμου και ιδιαίτερα στις σχέσεις σας με την πλειοψηφία του Δημ. Συμβουλίου, θέματα με τα οποία αποφεύγει να ασχολείται το περιοδικό μας, με λύπη μας σας γνωρίζουμε ότι δε θα δημοσιευθεί.

Η "Σ.Ε."

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΑΠΟΦΕΙΣ

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2000-2004 και το Ζαγόρι

Όπου και αν διαβάσεις σήμερα, θα δεις κάτι να γράφει για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και για την Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2000-2004.

Όλοι ευχόμαστε να πετύχει και η αθλητική και η πολιτιστική Ολυμπιάδα και είναι σίγουρο ότι θα πετύχει, αφού πάντα στις δύσκολες στιγμές γεννιούνται στην πατρίδα μας "τα φτερά τα προτεινά μας τα μεγάλα", όπως λέει ο ποιητής. Και αν όλους και κυρίως την Αθήνα ενδιαφέρει η αθλητική Ολυμπιάδα, εμάς σαν Ηπειρώτες μας ενδιαφέρει η Πολιτιστική Ολυμπιάδα και ακόμη περισσότερο μας ενδιαφέρει σαν Ζαγορίσιους.

Η Ηπειρος, το Ζαγόρι ξεχωριστά, είναι χώροι που ξεχωρίζουν για τον πολιτισμό τους, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη.

Αν κατορθώσουμε να αξιοποιήσουμε την Πολιτιστική Ολυμπιάδα, τα οφέλη θα είναι πολλαπλά σε όλους τους τομείς.

Είναι ευκαιρία να δείξουμε τι έχουμε δημιουργήσει, τι δημιουργούμε και τι θα δημιουργήσουμε.

Είναι σίγουρο ότι κάθε τόπος έχει να παρουσιάσει κάτι, από την πρωτεύουσα την Αθήνα και τα μεγάλα αστικά κέντρα, ως το μικρότερο χωριό. Το Ζαγόρι όμως έχει πολύ περισσότερο να δείξει στην τέχνη, στην ιστορία, στον πολιτισμό γενικά.

Έχει μια ζωή επτακοσίων ετών, που ξεχώρισε σε όλους τους τομείς και μάλιστα στα πιο δύσκολα χρόνια για την πατρίδα μας.

Έχει απαράμιλλες φυσικές ομορφιές, σπάνια πανίδα και χλωρίδα, μοναδικά κτήρια, καταπληκτικούς οικισμούς.

Είναι ευκαιρία να 'ρθουν οι ξένοι και να μπορέσουν να γνωρίσουν το Ζαγόρι και όχι μόνο να το γνωρίσουν, αλλά και να νοιώσουν ότι δεν ζουν σε ένα νεκρό Μουσείο, αλλά σε ένα χώρο που σφύζει από ζωή, κι αυτό θα γίνει αν δουν μια σειρά πολιτιστικές δραστηριότητες.

Αν ξεκινήσει έτσι η Πολιτιστική Ολυμπιάδα και δεν δει κάτι το αξιόλογο ο επισκέπτης του Ζαγορίου, αντίθετα δει ερειπωμένα αρχοντικά, με πρώτο το αρχοντικό Πλακιάς, κλεισμένες και χαλασμένες σκάλες, καλύτερα να γράψουμε "κλειστόν" παρά να ρεζιλευτούμε.

Τι πρέπει να γίνει λοιπόν:

Να συσταθεί ένας πολιτιστικός φορέας που να αποτελείται από πρόσωπα όλου του χώρου του Ζαγορίου, τον καλλιτεχνικό, τον πολιτιστικό, τον οικονομικό, από τους Δημάρχους, τους πολιτιστικούς συλλόγους, τους επιστήμονες και πρώτα τους Ζαγορίσιους καθηγητές και καθηγήτρες πανεπιστημίου, τους μαθητές και φοιτητές του Ζαγορίου.

Ο φορέας αυτός θα φροντίσει για την οργάνωση της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας στο Ζαγόρι, για τους πόρους και τις διάφορες εκδηλώσεις και την προσφορά υπηρεσιών σε όσους επισκεφθούν το Ζαγόρι με την ευκαιρία της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

Καλούμε, λοιπόν, όλους σε κινητοποίηση, περιμένουμε να ξεκινήσει μια κοινή προσπάθεια πάνω σ' αυτό το θέμα, ίσως μπορέσει να γίνει κάτι για τον τόπο μας μ' αυτή τη μοναδική ευκαιρία.

Κοινοβίλ, 7/12/2000

Γιάννης Βακάκης
Πρόεδρος της Αδελφότητας Κοινοβίλων "Ευγένιος Πλακιάς"

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ & ΑΠΟΦΕΙΣ

... Έτσι πήγε κάποτε ο πρώτος ταμπάκος, στάθηκε στο παζάρι και πούλησε το κινητήρι του - ύστερα πήγανε κι άλλοι. Πίσω του εκείνη τη μέρα οι σάλπιγγες των νέων καιρών γκρεμίζουν από θεμέλια τα τείχη της ταμπάκικης Ιερής μέλας σε πανδαμόνιο απ' ουράνια μηχανών. Κόντενε η άνοιξη και πάνω απ' τη λίμνη κοπάδια αγριόχηνες τραβούσανε πια για ψηλότερα. Σαν τρομαγμένα κι αυτά.

(Δ. Κατζί - Το τέλος της μικρής μας πόλης)

Και τώρα στις δύσκολες μέρες μας, στο γύρισμα του αιώνα, που ο στείρος εκσυγχρονισμός ισοπεδώνει τα πάντα, κάποιες θέσεις σαν τις δικές σας, αποτελούν φαινή διαφοροποίηση. Στην προσπάθειά σας για αρμονική μετάβαση στη νέα εποχή - ευχές.

Π. Βαβαράς

Αγαπητοί φίλοι,
Μαζί με τις ευχές μου, για "Καλή Χρονιά", σας στέλνω και την "εισφορά" μου, για το έτος 2001, σε ενίσχυση της κοινής προσπάθειας που κάνετε, για το καλό του όμορφου, αλλά κάπως παραμελημένου από την πολιτεία Ζαγορίου.

Με εξαιρετική τιμή
Κώστας Π. Ζάκκας
(πρώην Αντιδήμαρχος Ιωαννίνων)

Το χωριό των Ζαγοροχωριών δημιουργεί την πολιτιστική του υποδομή και βραβεύεται

Μονοδένδρι πολυπολιτιστικό

Το Μονοδένδρι φαίνεται πως ανταμείβεται για τις πολιτιστικές δράσεις που ανέλαβε το τελευταίο χρονικό διάστημα. Εκτός από το πλήθος επισκεπτών από όλη την Ελλάδα το χωριό των Ζαγοροχωριών εξασφάλισε και ευρωπαϊκή διακρίση (μαζί με τις Αρχές της Κρήτης και το Νομαρχείο Φλώρινας) στον «Διαγωνισμό» αναβάθμισης χωριών 2000». Ο διαγωνισμός διοργανώθηκε από την Αυστριακή Οργάνωση AGRE υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η απονομή των βραβείων έγινε στις 12 του Οκτώβρη στο Κάιζερσλαουτεν της Γερμανίας.

Με επίκεντρο το υπαίθριο αμφιθέατρο και τη θερινή Ακαδημία Θεάτρου που λειτουργεί φέτος ως πολιτιστικό πρόγραμμα το Εθνικό Θέατρο οργανώθηκαν στο Μονοδένδρι συναντήσεις με θεατρικούς και πολιτιστικούς φορείς από τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Μεγάλη Βρετανία και τη Σλοβενία.

«Ηπειρωτικός Αγών»
14 Νοεμβρίου 2000

Στο Μεγάλο Πατιγκό ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία ολοκαίνουργια, πέτρινη 450 τ.μ. με οικοπέδο 1350 τ.μ.
Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 01-7483908 και στο κινητό 0944-416087.

ΙΑΕΖ - περιοδικό «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2000

Α' ΕΣΟΔΑ

1) Από συνδρομές - δωρεές - ενισχύσεις από 1.1.2000 - 31.12.2000 / τόκους	Δρχ.	6.740.475
2) Υπόλοιπο 31.12.1999	»	3.903.630
Σύνολον Εσόδων έτους 2000	»	10.644.105
3) Μείον Συνόλου Εξόδων έτους 2000	»	6.125.030
Υπόλοιπο 31.12.2000	»	4.519.075

Β' ΕΣΟΔΑ

Ανάλυση εξόδων κατά κατηγορία

1) Εκτύπωση εφημερίδας	Δρχ.	1.993.250
2) Έξοδα Διακίνησης Εφημερίδας	»	392.060
3) Αυτοκόλλητα Εφημερίδας	»	110.000
4) Μισθοί Υπαλλήλου Γραφείου	»	980.000
5) Ενοίκια Γραφείου	»	840.000
6) Κοινόχρηστα Γραφείου	»	396.475
7) Οικονομική Ενίσχυση Συνδέσμου Ζαγορισίων	»	100.000
8) Εκδηλώσεις - Εκδρομές	»	473.000
9) Αγοραί βιβλίων - Εκδόσεις - Βιβλιοδεσία	»	67.000
10) Δωρεές και Μνήμη (Ευρ. Γιαννακού)	»	20.000
11) Διάφοροι Αγοραί	»	81.500
12) Ο.Τ.Ε.	»	363.500
13) Δ.Ε.Η.	»	81.300
14) Δ.Ε.Υ.Α.Ι.	»	22.800
15) Γραφική Ύλη	»	14.500
16) Φωτογραφίες διάφορες	»	13.000
17) Ποσοστά 20% επί των εισπράξεων Συνδρομών εις κον Μιχ. Παππά	»	72.400
18) Διάφορα - Μικροέξοδα Γραφείου	»	104.245
Σύνολον Εξόδων έτους 2000	»	6.125.030

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2001

Α' ΕΣΟΔΑ

1) Από συνδρομές - δωρεές - ενισχύσεις και τόκους	Δρχ.	5.500.000
2) Υπόλοιπο 31.12.2000	»	4.519.075
Σύνολον εσόδων έτους 2001	»	10.019.075

Β' ΕΣΟΔΑ

Ανάλυση εξόδων κατά κατηγορία

1) Εκτύπωση εφημερίδας	Δρχ.	2.500.000
2) Έξοδα Διακίνησης Εφημερίδας	»	400.060
3) Αυτοκόλλητα Εφημερίδας	»	150.000
4) Μισθοί Υπαλλήλου Γραφείου	»	1.000.000
5) Ενοίκια Γραφείου	»	900.000
6) Κοινόχρηστα Γραφείου	»	500.000
7) Εκδηλώσεις - Εκδρομές	»	500.000
8) Αγοραί βιβλίων - Βιβλιοδεσία	»	100.000
9) Γραφική Ύλη	»	100.000
10) Ο.Τ.Ε.	»	500.000
11) Δ.Ε.Η.	»	100.000
12) Δ.Ε.Υ.Α.Ι.	»	50.000
13) Διάφορα - Μικροέξοδα Γραφείου	»	169.075
Σύνολον Εξόδων έτους 2001	»	6.969.075
Υπόλοιπο 31.12.2001	»	4.550.000
Σύνολον	»	10.019.075

Ιωάννινα 05-01-2001

Ο Πρόεδρος	Ο Γ. Γραμματέας	Ο Ταμίας
Απ. Ντιναλέξης	Β. Τζιόβας	Γ. Τσεκούρας

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΛΑΚΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διακριτική και ευγενής, σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, η παρουσία του αγαπητού μας Λάκη Κυριακόπουλου που τόσο γρήγορα έφυγε από κοντά μας στις 2 Ιανουαρίου 2001. Θα μας λείψει, πραγματικά, στο Δίκιοφρο, η απροσποίητη και γεμάτη καλοσύνη καλημέρα του, η σεμνή του συμμετοχή στις εκδηλώσεις του χωριού μας, η πηγαία και ανιδιοτελής προσφορά του· γνωρίσματα δυσεύρετα αλλά και τόσο απαραίτητα για τη λειτουργία του «μικρόκοσμου μας» για την καθημερινή μας προσωπική ευχαρίστηση... Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει.

Κατερίνα Ζαρίδη

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Ένας βράχος ακόμη ξεκόπηκε από τα βουνά του Πατίγκου και έπεσε! Ο Δημήτριος Κων. Πανταζής, από τον «Πέρα Μαχαλά», το Μικρό Πάτιγκο, έφυγε για πάντα!

Ο Μήτσιος γεννήθηκε το 1914 στο Πάτιγκο. Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο στο χωριό. Ύστερα πήρε το δρόμο της ξενιτειάς, αυτόν τον δρόμο που η μοίρα του Πατίγκου έγραφε τότε, γιατί σχεδόν όλοι οι άνδρες ταξίδευαν.

Πήγε στο Νίς της Σερβίας. Εκεί που από πολλά χρόνια ήσαν καλώς εγκατεστημένοι ο πατέρας του, ο πάππος του, οι δικόι του.

Είχανε αξιόλογη περιουσία: καταστήματα, εστιατόριο, ξενοδοχείο. Εργάστηκε για λίγα χρόνια με όρεξη, με ζήλο και ήθελε όχι μόνο να τους φθάσει, στην εργατικότητα και την πρόοδο, τους δικούς του, αλλά και να τους ξεπεράσει.

Όμως, πολλές φορές, απρόσμενα γεγονότα, αλλάζουν ριζικά τα σχέδια του ανθρώπου.

Κηρύσσεται ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Αλλάζει το καθεστώς της Σερβίας κι όλη του η περιουσία, η οποία με κόπο κι αγώνα πολύ απέκτηθη, δημεύεται!

Δύο του απομένουν τότε λύσεις: Προσαρμογή ή φυγή!

Ο Μήτσιος προτίμησε, με λύπη, τη φυγή!

Ήρθε στη γενέτειρά του, το Πάτιγκο, όπου και εγκατεστάθη πλέον μόνιμα.

Δεν βρίσκει κανέναν από τους δικούς του! Το σπίτι του κλειστό! Παντρεύεται την Ευαγγελία, κόρη του εργατικού εκείνου, ήσυχου και καλωσύνατου Δημητρίου Ράγγα, από το Μεγάλο Πάτιγκο. Απέκτησαν δύο γιουσίς, τον Κώστα και τον Λάζαρο. Κι άιντε πάλι απ' την αρχή!

Καταπιάνεται μ' όλες τις τότε δουλειές του χωριού: Χωράφια, κήπους, ζώα, σπ.τι. Ανεπανάληπτος στην εργατικότητα, την μεθοδικότητα, την τάξη, το νοικοκυριό. Κανένας δεν τον παράβγαινε.

Έτσι με τα έσοδα αυτά, μπόρεσε να σπουδάσει τα παιδιά του και να κρατήσει την οικογένειά του ψηλά. Πράλλιλα συμμετείχε και στα κοινά, μετά πάθους μάστις. Έβαζε και σ' αυτά τάξη.

Διετέλεσε: Ισόβιο μέλος και Πρόεδρος της Επιτροπής των Καλλινειών Σχολείων Πατίγκου, κατά τα έτη: 1965-1997. Πρόεδρος της Κοινότητας Πατίγκου. Μέλος της Εκκλησιαστικής Επιτροπής. Παντού διεκρίντο διά την εργατικότητα και τιμότητα.

Με το χαμό της συζύγου του Βαγγελίς, ο βράχος αυτός του Πατίγκου, ράγισε! Κι έπειτα, χρόνο με το χρόνο, το ράγισμα μεγάλωνε ως που στις 9 Νοεμβρίου 2000, μετά τη γιορτή των Ταξιαρχών, ο βράχος αυτός, ο Δημήτριος Πανταζής, έπεσε! Μή-τσο, αιωνία σου η μνήμη!

Ι.Γ.Π.

ΤΡΙΣΤΕΝΟ

Μας έφυγε ο Αγωνιστής Δάσκαλος

Σε βαθεία γεράματα, 90ήντα χρονών, πέθανε στην Αθήνα, παραμονή Πρωτοχρονιάς 2000 και κηδεύτηκε στο Νεκροταφείο Ζωγράφου, την Τετάρτη 3-1-2001, ο Χρήστος Βρ. Δαρίτσος. Το χωριό μας, το Τρίστενο Ανατ. Ζαγοριού, πληροφορήθηκε με αληθινή οδύνη και συγκίνηση το θάνατο του δασκαλού αγωνιστή και τον συνόδευσε με πόνο και περηφάνεια στην τελευταία του κατοικία. Τα συναισθήματα αυτά εκφράζει και ο λιτός αποκαireτισμός, από τον Φάνη Πασπαλιάρη, του νεκρού μας που τίμησε το Τρίστενο και την Πατρίδα μας:

«Σεβαστέ μας Δάσκαλε,

Με οδύνη, αγάπη και σεβασμό προσήλθαμε και σκύβουμε ολόγυρά σου το αγαπημένο σου Τρίστενο, ο Σύλλογός του ο «ΠΑΑΤΑΝΟΣ», η Αδελφότητα, οι συγγενείς και φίλοι σου για να σου δώσουμε τον τελευταίο ασπασμό. Και να σου απευθύνουμε το μικρό και περήφανο χαιρε: Στον φωτισμένο παιδαγωγό και ανθρωπιστή εκπαιδευτικό. Στον τιμημένο αξιωματικό του Ελληνικού Στρατού του Ελληνο-Ιταλικού πολέμου, του ένδοξου έτους 1940-1941.

Στον πατριώτη εθελοντή αξιωματικό του 85ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ της Εθνικής μας Αντίστασης 1941-1944 και του Συμμαχικού Αντιστασιατικού Πολέμου. Στον συνετή ιδεολόγο και αγωνιστή για τα ιδανικά της κοινωνικής δικαιοσύνης και της δημοκρατικής αναγέννησης της Ελλάδας μας, της οικονομικής ειρήνης της πανανθρώπινης ελευθερίας.

Στο διακεκριμένο μέλος της Αδελφότητάς μας και του Διοικητικού της Συμβουλίου και ένθερμο συμπαράστατή της στα έργα του χωριού μας.

Στον πατέρα, που με την αξέσπη σύντροφό του Έλλη, ανάστησαν τα παιδιά τους και χάρισαν τις οικογένειές τους, που όλοι μας καμαρώνουμε.

Καλό σου ταξίδι, σεβαστέ μας δάσκαλε Χρήστο Δαρίτση. Η αγάπη και ο σεβασμός μας και ο αγός-ανούρισμα της κρουσταλλένιας Γκούρας θα σε συντροφεύουν για πάντα.

Αιωνία σου η μνήμη».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Συγχαρητήρια

— Ο Γιώργος Γκολέτσης γιός του Πανωσουδενιώτη δικηγόρου Φάνη Γκολέτση και της Πόπης, ανακηρύχθηκε Διδάκτωρ Μηχανικός του Τμήματος Ηλεκ/ων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσοβείου Πολυτεχνείου.

Συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

«Το Ζαγόρι μας»
Β.Τ.

ΑΡΙΣΤΗ

Γάμοι

— Με το ξημερώματά του, το 2001 βρήκε παντρεμένους το νέο ζευγάρι Βασίλη Τσέμπα και την Εύη (Ευνομία), κόρη των χωριανών μας Παύλου και Παναγιώτας Γέτη. Ο γάμος τους έγινε στις 30 Δ/μβρίου το βράδυ στον Ι. Ναό Περιβλέπτου Ιωαννίνων.

Στη συνέχεια οι νεόνυμφοι ξεφάντωσαν στα «Λιθαρίτσια» μαζί με όλους τους καλεσμένους τους.

Το «Ζ» μας τους εύχεται κάθε ευτυχία.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στους Ασπραγγέλους ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος, συνταξιούχος της Χωροφυλακής. Πριν του θανάτου πρόσφερε στον Ιερό Ναό του χωριού μας ξύλινο προσκυνητάρι στη μνήμη της συζύγου του Χρυσούλας Αναγνωστοπούλου-Βασιέλη.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή εύχεται να είναι ελαφρύ το χώμα που τους σκεπάζει.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε στα Γιάννενα την 22-12-2000 και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο της Δοβράς ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

Μιχ. Κομπάρος

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Καψάλης. Στη γυναίκα του Αντιγόνη, στα παιδιά του Παναγιώτη και Θανάση και στους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

— Πέθανε η χωριανή μας Θάλεια Πάντου το γένος Θ. Βαραδίνη. Στους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

νοηλ-Χέλημ και στο σύζυγό της Νίκο ότι καλύτερο επιθυμούν στο πλαίσιο του γάμου της κόρης τους.

Στο θείο τους Παύλο, Αντιπρόεδρο της Ένωσής μας, να τους χαίρεται και στις κόρης του.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε «βίο ανθόσπαρτο και καλούς απογόνους».

— Ευχόμαστε ολόψυχα στα νεόνυμφα ζευγάρια: Κώστα και Δώρας Γκέλμπα και Δημήτρη και Παρθενόπη Γκουζούνα - Γκέλμπα να ζήσουν ευτυχισμένα με καλούς και πολλούς απογόνους.

Στους γονείς τους ευχόμαστε να είναι καλά, να τους χαίρονται και με εγγόνια.

Το Δ.Σ. της Ενώσεως
Αποδήμων Ελαφοτόπου

Ευχές

— Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών, εύχεται σε όλους «Καλά Χριστούγεννα» και «Ευτυχισμένο το νέο έτος» με υγεία, ειρήνη και οικογενειακή ευτυχία.

Κ.Α.Χ.

— Στο Στάθι Τζόκα, στον Παναγιώτη Ντιναλέξη και στις συζύγους τους πολλές ευχές για την επιτυχία των παιδιών τους στις ανώτατες σχολές της προτίμησής τους.

Στους επιτυγχόντες καλές σπουδές με υγεία και να συνεχίσουν να αγαπούν το χωριό με το ίδιο όπως πάντα πάθος.

Δημήτρης Γκογιάννος

— Στο Στάθι Τζόκα, στον Παναγιώτη Ντιναλέξη και στις συζύγους τους πολλές ευχές για την επιτυχία των παιδιών τους στις ανώτατες σχολές της προτίμησής τους.

Στους επιτυγχόντες καλές σπουδές με υγεία και να συνεχίσουν να αγαπούν το χωριό με το ίδιο όπως πάντα πάθος.

Δημήτρης Γκογιάννος

— Στο Στάθι Τζόκα, στον Παναγιώτη Ντιναλέξη και στις συζύγους τους πολλές ευχές για την επιτυχία των παιδιών τους στις ανώτατες σχολές της προτίμησής τους.

Στους επιτυγχόντες καλές σπουδές με υγεία και να συνεχίσουν να αγαπούν το χωριό με το ίδιο όπως πάντα πάθος.

Δημήτρης Γκογιάννος

— Στο Στάθι Τζόκα, στον Παναγιώτη Ντιναλέξη και στις συζύγους τους πολλές ευχές για την επιτυχία των παιδιών τους στις ανώτατες σχολές της προτίμησής τους.

Στους επιτυγχόντες καλές σπουδές με υγεία και να συνεχίσουν να αγαπούν το χωριό με το ίδιο όπως πάντα πάθος.

Δημήτρης Γκογιάννος

— Στο Στάθι Τζόκα, στον Παναγιώτη Ντιναλέξη και στις συζύγους τους πολλές ευχές για την επιτυχία των παιδιών τους στις ανώτατες σχολές της προτίμησής τους.

Στους επιτυγχόντες καλές σπουδές με υγεία και να συνεχίσουν να αγαπούν το χωριό με το ίδιο όπως πάντα πάθος.

Δημήτρης Γκογιάννος

— Στο Στάθι Τζόκα, στον Παναγιώτη Ντιναλέξη και στις συζύγους τους πολλές ευχές για την επιτυχία των παιδιών τους στις ανώτα

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Αντί στεφάνου εις μνήμην Ναθαλίας Σιάκα πρόσφεραν στην εκκλησία μας:

Διάφορα χρηματικά ποσά οι οικογένειες: Αναστασίου Μπουκουβάλα, Φαίδων Λούπα, Άλκη Λούπα, Κων/νου Καραγιάννη, Στεφάνου Δρούβη, Παπαναστασίου Γαβριήλ, Κων/νου Τόλη, Ανώνυμος. Η «Αδελφή» Αφροδίτη Γκίκα 10.000 δρχ. η Ευρύκλεια Καμπούκα 10.000 δρχ.

— Στη μνήμη του κ. Ανθιμου Σκαρβέλη, ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, προσέφερε το ποσό των 10.000 δρχ. στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Ελάτης.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΕΛΑΤΗ

Η Εκλ. Επιτροπή του Ιερού Ναού Ελάτης, ευχαριστεί όλους όσους προσέφεραν διάφορα χρηματικά ποσά στην μνήμη της Μαρίας Χαριλάου Θεοχάρους.

— Ο σύζυγος Χαριλάος Θεοχάρους στην μνήμη της αγαπημένης του συζύγου το ποσό των 20.000 δρχ. στο «Ζαγόρι μας».

ΤΡΙΣΤΕΝΟ

— Αντί στεφάνου και στην μνήμη της Ντομπουλίνας Παπαλεοντίου, ο Φάνης Παπαλιάρης το ποσό των δραχμών 10.000.

Επίσης αντί στεφάνου και στη μνήμη του Χρήστου Αβρ. Δαρίτση οι:

— Χρήστος Κ. Δαρίτσης 15.000 δρχ.
— Αλέκος Ι. Δαρίτσης 10.000 δρχ.
— Γιώργος και Βάσω Στυλίδη 10.000 δρχ.
— Αικατερίνη και Αλεξάνδρα Ψυχολογίου 10.000 δρχ.
— Γιώργος και Ελένη Ξάνθου 7.000 δρχ.
— Χρήστος Ιωάννη Τσαλίκης 30.000 δρχ.
— Φάνης Παπαλιάρης 10.000 δρχ.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

— Η Έφη Σακελλαρίδη εις μνήμην του πατέρα της εις Αγ. Δημήτριον Φραγκάδων 50.000 δρχ.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

30.000
Χριστόφορος Βολογιαννίδης
Κίτσου-Γιαννακού Μελομένη

20.000
Βακόλα Ιφιγένεια
Βακόλας Ιωάννης
Παπαχατζοπούλου Κ. Ισμήνη

15.000
Γαλανόπουλος Δημήτριος

10.000
Βλάχος Κων/νος
Γεναδίου Ελένη

Διαμάντη Καλατζή Μαρίνα
Ζαΐμη Ασηλία

Σιούτης Παναγιώτης
Σκλαβενίτου Αντιγόνη

Stoukidis Viron
Τσίμης Μάκης

Τζιόμπος Χρήστος
Τζούφης Στέφανος

Τριανταφυλλίδης Γεώργιος
Χαρισιάδου Αλίκη

Χαρισιάδου Ν. Νίνα
8.000
Γατσέλου Παναγιώτα

7.500
Πίπα Ευθαλία
Πίπας Στέλιος

7.000
Οικονόμου Βλάσης

6.000
Χατζής Κων/νος

5.000
Αθανασέλης Σωτήριος
Βουρόπουλος Ιωάννης

Δαλκαβούκη Πόπη
Ευθυμίου Ιωάννης

Ευαγγέλου Γρηγόρης
Ζάκκας Κων/νος

Ζήγου Φωτεινή
Καραγιαννοπούλου Ερατώ

Καραπέτσας Δημήτριος
Αίλη Δωροθέα

Μούκας Βασίλειος
Μωραΐτη Τ. Αμαλία

Παλιάτσος Αθανάσιος
Παλιάτσου Εφη

Παπαϊωάννου Ιωάννης
Πετράκη Ειρήνη

Πετράκης Σπυρίδων
Πολιτιστ. Σύλλογος Ασπραγγέλων

Ράϊση Αθηνά
Ρίζος Πέτρος

Τζούφης Δημήτριος
Φανίκας Στέφανος

Φίλης Ιωάννης
4.000
Καραλής Γεώργιος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

15.000

Δεμάτης Γεώργιος (5)

10.000

Κοντογιώργος Αλέξανδρος (3)

Λώλης Ιωάννης (3)

Ράπτης Ηλίας (3)

Στάρρα Γ. Αλίκη (3)

9.000

Βλαχοπούλου Μαργαρίτα (3)

Ζυνδριλής Κων/νος (3)

Μουζά Τ. Αικατερίνη (3)

Μπάρκας Χαράλαμπος (3)

Μπουκουβάλας Ιωάννης (3)

Πετσέλης Γεώργιος (3)

6.000

Βακάμης Πέτρος (2)

Βαμπαρέκος Κων/νος (2)

Βασδέκης Φωκίων (2)

Βέλλης Αλέξιος (2)

Βλαχοπούλου μίνα

Βλάχος Ι. Περικλής (2)

Γιαννάκης Δημήτριος (2)

Γιακουμής Ευάγγελος (2)

Γκαζιάνος Χριστόφορος (2)

Γοργόλη Γκρέτα (2)

Δέρβας Δημήτριος (2)

Δρυγκόπουλος Γεώργιος (2)

Ελισάφ Μωυσής (2)

Ζηκόπουλος Κων/νος (2)

Ζησιάνου Ανδρονίκη (2)

Ζώλας Ελευθέριος (2)

Θεοδώρα Ιωάννης (2)

Θεοχάρου Φρίξος (2)

Θώμος Παναγιώτης (2)

Ιωαννίδης Θεόδωρος (2)

Καραβίδας Νικόλαος (2)

Κατσούρας Νικόλαος (2)

Κοτρώσιος Δημήτριος (2)

Κουμπάρου Μαρία (2)

Μάνθος Πολύκαρπος (2)

Μάστακας Νικόλαος (2)

Μητροπούλου Αικατερίνη (2)

Μπότσιου Σ. Χρυσούλα (2)

Μπούκας Ιωάννης (2)

Οικονόμου Γεώργιος (2)

Οικονόμου Δημήτριος (2)

Πανταζή Παναγιώτα (2)

Παπαγεωργίου Θουκυδίδης (2)

Παπαδιαμάντης Κων/νος (2)

Παπαδόπουλος Γρηγόρης (2)

Παπακώστα Κλεονίκη (2)

Παπακώστας Κων/νος (2)

Παπουτσής Γεώργιος (2)

Πασχάλη Ευθαλία (2)

Πολυχρονιάδου Μαγδαλινή (2)

Ράπτης Ανδρέας (2)

Ράπτης Θωμάς (2)

Ράπτης Χρήστος (2)

Σακελλαρίδη Τ. Θεανώ (2)

Σκαρβέλη Τ. Μαρίνα (2)

Σουκουβέλος Σπύρος (2)

Στεργίου Γεώργιος (2)

Τζαλαβράς Ιωάννης (2)

Τσίμας Κων/νος (2)

Τσιμής Γεώργιος (2)

Τσιομίδη Σταυρούλα (2)

Τσόδουλος Βλάσης (2)

Τσουμάνης Άρης (2)

Φερεντίνος Βασίλειος (2)

Φραγκούλης Πέτρος (2)

Χαντέλης Βασίλειος (2)

Χατζής Βασίλειος (2)

Χήτος Θεόδωρος (2)

3.500

Ραΐση Αθηνά

3.000

Αβραμίδης Ιωάννης

Ανδρώνης Ιπποκράτης

Βαλαδήμας Δημήτριος

Βάντζος Αθανάσιος

Βαρβαράς Παναγιώτης

Βαρτζώκας Δημήτριος

Βασδέκης Κίμων

Γαμπρίσιος Χρήστος

Δαλκαβούκη Φιλομήλα

Δασκαλόπουλος Βασίλειος

Διαμάντη Ρένα

Ζωΐδου Ευαγγελία

Θεόπιστος Ιωάννης

Καρανίκας Φωκίων

Καρπούζης Κων/νος

Κατσίκης Σπυρίδων

Κέντρος Νικόλαος

Κλούμπας Ιωάννης

Κουμπάρος Δημήτριος

Κωσταντής Κων/νος

Μπονόβας Χάρης

Ντέτσικας Ανδρέας

Ντινούλης Βασίλειος

Οικονομίδης Ιωάννης

Οικονόμου Σωκράτης

Παγιάτη Α. Βιλεμίνη

Παναγιώτου Τ. Φωτεινή

Παπαχρήστος Ιωάννης

Παπαχρήστος Κων/νος

Πετρέλη Μαριγώ

Πιστιόλης Χαράλαμπος

Ράπτη Μαρία

Σακελλαρίδη Ευθυμία

Σίμου Ευθαλία

Τζώμος Παναγιώτης

Τσέτη Αμαλία

Τσολάκη Αθηνά

Τσολάκη Α. Ισαβέλλα

Τσονίδης Ιωάννης

Φώτος Δημήτριος

Φώτου Κων/να

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— Η κ. Νικολαΐδη Ελευθερία στη μνήμη του πατρός της Ιωάννου Νικολαΐδη 100.000 δρχ.

— Η κ. Λευτεριώτη Αγγαία 50.000 δρχ.

— Η κ. Τίτικα Βέλλη-Δογορίτη 50.000 δρχ.

— Η κ. Παπαχατζοπούλου Ισμήνη 30.000 δρχ.

— Ο κ. Βαρζώκας Βύρων στη μνήμη του Αθανασίου Σακελλαρίδη 20.000 δρχ.

— Ο κ. Καρράς Πολύβιος στη μνήμη του Αθανασίου Σακελλαρίδη 10.000 δρχ.

— Ο κ. Γαμπρίσιος Χρήστος 5.000 δρχ.

Η Σ.Ε. ευχαριστεί θερμά όλους

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ

2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

3. ΖΑΡΙΑΔΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

4. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

5. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ

6. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

7. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

★

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 30170

★

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυριών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

★

Στο ρεπορτάζ:

Κ. Δ. Χριστοδούλου

★

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές,

εμβάσματα:

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 - Ιωάννινα 454 44

και Μυροπωλείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Ιωάννινα 45444.

Κατώτερη ετήσια

συνδρομή δρχ. 3.000

Για το εξωτερικό δρχ. 6.000

ή 20 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΣΥΛΒΙΑ ΓΚΟΥΝΟΠΟΥΛΟΥ

★

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέση)</